

MARIKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE

Kitabu faamucogo

Ka kaɓa ni moɓo caman ta miiriya ye, Marika le kera nin kitabu seɓɓɓaga ye. Ale fana tun kera Yesu ta karamogoden do ye; ale tun kera Yesu ta kow seere do ye. Nka i b'a soɓo a ka ko caman were men Yesu ta ko ra moɓo werew fe. Nin kitabu be Yesu ta kewalew le fo kosebe, ka teme a ta waajuriw kan. A b'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden le ye (10.45); a be kabakow ke, ka mogow keneya, ka o bosi jinaw boro, ka o ta jurumunw yafa o ma. Ni a fora ko Yesu ye Ala Den ye (1.1), o be a ta Alaya le yira; nin kitabu b'a yira an na fana ko «Min kera Adamaden ye*», o ye Yesu le ye. Nin kitabu te Yesu ta kokeninw lakari an ye ka tugutugu noɓon na ka kaɓa ni a kewagati ye; nka a seɓɓɓaga be Yesu ta kokenin dow le janawoloma ka o sebe: a ka ko minw ke Galile, walama a tagato Zeruzalemu, walama Zeruzalemu dugu konɔ.

Marika ta kitabu be Yesu ta saya ko fo tuma caman, janko k'a yira ko ale le kera an ta jurumun sara ye (8.31; 9.31; 10.33-34,45). «Romu sorasikuntigi min tun lonin be Yesu korɔ ka a korɔsi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: <Can ra, Den min bora Ala ra, nin ce lo> » (15.39).

Kitabu konokow

Yuhana Batizerikeɓaga ta baara (1.1-13)

Yesu ka baara min ke Galile (1.14-8.30)

Yesu k'a ta saya ni a kunuko fɔ (8.31-9.50)
 Yesu ka kuma minw fɔ Zeruzalemu (10-13)
 Yesu ta tɔɔɔ ni a ta saya ni a kunuko (14-16)

Yuhana Batizerikɛbaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Nin ye Kibaro Diman* damina ye; Den min bɔra Ala ra*, Yesu Kirisita, a bɛ ale ta ko le fɔ.

² Nin kuma le tun sebera cira Ezayi ta kitabu kɔnɔ ko:

«A fɛ, ne bɛ ne ta ciraden ci ka taga i ja fɛ, ka i ta sira laben i ye.

³ Mɔgɔ dɔ bɛna pɛren kongokolon kɔnɔ k'a fɔ ko: «Aw ye sira laben Matigi ye

ka siradenninw bɛɛ lateren a ye.» »

⁴ O cogo ra, Yuhana k'a yɛɛ yira kongokolon kɔnɔ; a tun bɛ mɔgɔw batize, ka o waaju ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa o ma.

⁵ Mɔgɔ caman tun bɛ bɔ Zude mara ra, ani Zeruzalemu ka taga Yuhana fɛ. O tun bɛ lɔ o ta jurumunw na mɔgɔw bɛɛ ja na; Yuhana tun bɛ o batize Zuriden kɔba ra.

⁶ Derege min tun bɛ Yuhana kan na, o tun ye jɔgɔmɛsi le ye, a cɛsirinan tun ye gbolojuru le ye. Yuhana tun bɛ tɔnw, ani kongokɔnɔli le domu.

⁷ A tun b'a fɔra a ta waajuri ra ko: «Min bɛna na ne kɔ fɛ, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne tɛ se k'a fɔ ko ne bɛ biri ka a ta sanbara juru foni ka bɔ a sen na. ⁸ Ne kɔni ka aw batize ji dama le ra, nka ale bɛna aw batize ni Nin Saninman* ye.»

Yesu batizeriko
(*Matiyu 3.13-4.11; Luka 3.21-22; 4.1-13*)

⁹ O wagati ra Yesu nana ka bɔ Nazareti; o ye Galile mara dugu dɔ ye. A nana batize Yuhana fe Zuriden kɔba ra. ¹⁰ Yesu bɔtɔ ji ra, a ka sankolo dayelenin ye; Ala Nin jigira i ko jenetugani ka na sigi a kan. ¹¹ Kumakan dɔ bɔra sankolo kɔnɔ ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

¹² O yɔrɔnin bɛɛ Nin Saninman ka Yesu ta ka taga ni a ye kongokolon kɔnɔ. ¹³ A ka tere binaani ke o yɔrɔ ra kongosogow ce ra. Setana tun be a kɔrɔbɔra k'a fle o wagatiw ra. Yesu mako tun be fen minw na, melekw tun be o kera a ye.

Yesu ka jɛgɛminabaga naani wele
(*Matiyu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11*)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga minanin ko ka bla kaso ra, Yesu tagara Galile; Kibaro Diman* min bɔra Ala fe, a tun be o waajuri kera. ¹⁵ A tun b'a fɔra ko: «Wagati sera, Ala ta Masaya* wagati surunyara. O le kosɔn aw ye nimisa aw ta jurumunw na ka sɔn Ala ta Kibaro Diman ma.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu tun be temena Galile bada ra, a ka jɛgɛminabaga fla ye. O tun ye Simɔn ni a balemace Andere ye. O tun be o ta jɔw firira baji ra, sabu o ta baara tun ye jɛgɛmina le ye. ¹⁷ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne ko, aw be jɛge mina cogo min na, ne bɛna aw karan aw ye mɔgɔw jini ten.» ¹⁸ O yɔrɔnin bɛɛ o ka o ta jɔw to yi ka tugu Yesu ko.

¹⁹ O tagara ja fe doonin minke, a ka Zebede dence Yakuba ye, ani a balemace Yuhana ye. Olugu fana tun siginin be kurun do kono, o be o ta jaw karanna. ²⁰ O yoronin bee Yesu ka o wele; o ka o face ni baardenw to kurun kono ka wuri ka tugu Yesu ko.

Yesu ka jinato do keneya
(Luka 4.31-37)

²¹ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw tagara Kaperinahumu. Nenekirilon* sera minke, Yesu donna karanso* kono ka mogow karan. ²² A ta karan cogoya ka mogow kononoban, sabu a tun be o karan ni baraka ye, a tun te o karan i ko sariya karamogow*.

²³ Ayiwa, o wagati yere ra, ce jinato do tun be o ta karanso kono; ale ka ke peren ye, ko: ²⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogow suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogow Saninman le ye.»

²⁵ Yesu jamana o jina kunna k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» ²⁶ Jina ka ce yuguyugu ni fanga ye, ka kuleba ci, ka bo ce ra. ²⁷ Mogow bee kabakoyara; o ka ke jagon jininka ye ko: «Nin ye mun ye? Karankura barakaman lo de! A be kuma hali jinaw fe ni baraka ye, o be a kan mina.» ²⁸ O yoronin kelen bee ra, Yesu togo sera Galile mara yoro bee ra.

Yesu ka banabagato werew keneya
(Matiyu 8.14-17; Luka 4.38-41)

²⁹ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw bora karanso kono ka taga Simon ni Andere ta so. Yakuba ni Yuhana fana tun be ni o ye. ³⁰ O tagara

a soro Simōn buranmuso lanin be, farigban b'a ra; o ka a ko fo Yesu ye. ³¹ Yesu gbarara a ra ka a mina a boro ma ka a lawuri. O yorōnin be farigban banna, a wurira ka gba ke o ye.

³² Tere benna tuma min na, dugumogow nana Yesu fe ni o ta banabagatow be ye, ani jinatow. ³³ Dugumogow be nana lajen bonda ra. ³⁴ Yesu ka banabagato caman keneya, ani bana suguya caman. A ka jinato caman ta jinaw gben ka bo o ra fana; nka a tun son k'a to jinaw ye kuma, sabu o tun k'a lon.

*Yesu ka mogow waaju Galile mara ra
(Luka 4.42-44)*

³⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada jona fe k'a soro kene tun ma ci folo, Yesu wurira ka taga kongokolon konjo yoro do ra a danna ka taga Ala daari. ³⁶ Simōn ni a tojogonw nana wuri ka taga a yorōjini. ³⁷ O k'a ye minke, o ko a ma ko: «Mogō be be i yorōjinina.» ³⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «An ye bo yan ka taga kerēfeduguw ra, janko ne ye taga waajuri ke o yorow ra fana, sabu ne nana o le koson.» ³⁹ A tagara Galile fan be ra; a ka waajuri ke karansow* konjo ka jinaw gben ka bo mogow ra fana.

*Yesu ka kunatōce do keneya
(Matiyu 8.1-4; Luka 5.12-16)*

⁴⁰ Lon do, kunato do nana Yesu fe ka na i kinbiri gban a korō ka a daari ni makarikanw ye, ko: «Ni i be son, i be se ka ne saninya.» ⁴¹ A hina donna Yesu ra; Yesu ka a boro la a kan k'a fo a ye ko: «Ne sonna, i ye saninya.» ⁴² O yorōnin be a ta kuna keneyara; a saninyara. ⁴³ Yesu k'a labla o

yɔrɔnin bɛɛ, k'a fɔ a ye k'a gbɛɛya ko: ⁴⁴ «I yere mina, i kana nin fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min ko fɔ kunatɔw ta saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ janko k'a yira bɛɛ ra ko i keneyara.»

⁴⁵ Nka cɛ tagara minke, a tagara o kuma fɔ yɔrɔ bɛɛ, mɔgɔw bɛɛ ye, k'a kɛ fɔ Yesu tun tɛ se ka don dugu si kɔnɔ kenɛ kan tuun. A tun bɛ to dugu kɔ fɛ, kongokolon kɔnɔ yi; mɔgɔw tun bɛ bɔ fan bɛɛ ra ka taga a kɔ.

2

Yesu ka murugu dɔ keneya (Matiyu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Tere dama temenin kɔ, Yesu sekɔra ka na Kaperinahumu tuun. Mɔgɔw k'a mɛn ko a bɛ bon kɔnɔ. ² O nana caman ka na bon fa ka da fa hali temeyɔrɔ tun tɛ sɔrɔ. Yesu tun bɛ o waaju ni Ala ta kuma ye. ³ Ayiwa, o nana ni cɛ murugunin dɔ ye a fɛ, mɔgɔ naani le tun ka o cɛ ta. ⁴ Nka o ma se ka gbara Yesu ra ni a ye jama kosɔn minke, Yesu tun bɛ biribon min kɔnɔ, o yelenna o bon san fɛ ka wo dɔ bɔ yi, ka o cɛ murugunin ni a ta lanan lajigi bon kɔnɔ o wo fɛ. ⁵ Yesu k'a ye minke ko o lara ale ra, ko ale bɛ se ka murugu keneya minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i ta jurumunw yafara i ma.»

⁶ Sariya karamɔgɔ* dɔw siginin tun bɛ o yɔrɔ ra. Olugu k'a fɔ o yere kɔnɔ ko: ⁷ «Mun kosɔn cɛ nin bɛ nin kuma jɔgɔn fɔ? A ka Ala tɔgɔ cɛn. Jɔn bɛ se ka jurumun yafa, ni Ala kelenpe tɛ?» ⁸ O yɔrɔnin kelen bɛɛ Yesu k'a lɔn a yere

kɔnɔ ko o bɛ o kumaw le miirira. A ko o ma ko: «Mun kosɔn o miiriya jɔgɔn bɛ aw kɔnɔnɔ? 9 K'a fɔ murugu ye ko a ta jurumunw yafara a ma o, walama k'a fɔ a ye ko a ye a ta lanan ta ka wuri ka tagama, o fla ra juman le kɛ ka di? 10 Ayiwa, ne bɛna a yira aw ra bi ko ne Min kɛra Adamaden ye*, ko se bɛ ne ye ka jurumun yafa dunupa kɔnɔ.» Yesu ka o fɔ ka ban tuma min na, a kumana murugu fɛ ko: 11 «Ne b'a fɔ i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» 12 O yɔrɔnin bɛɛ murugu wurira ka a ta lanan ta ka bɔ kɛnɛ ma mɔgɔw bɛɛ ja na; o kabakoyara ka Ala tando k'a fɔ ko: «An ma nin jɔgɔn ye ban.»

*Yesu ka Levi wele
(Matiyu 9.9-13; Luka 5.27-32)*

13 O kɔ, Yesu bɔra ka taga ba fan fɛ tuun. Jamaba nana a fɛ; a ka to ka o karan. 14 Yesu tɛmɛtɔ, a ka Alife dence Levi ye, a siginin bɛ ninsaraminabon na. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!» A wurira ka tugu Yesu kɔ.

15 Ayiwa, Yesu tun tagara domuni kɛ Levi ta so kɔnɔ. Ninsaraminabaga caman, ani Yahudiyaw tun bɛ mɔgɔ minw jate mɔgɔ kɛwalejuguw ye, olugu fana tun nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ye; o bɛɛ tun bɛ domuni kɛra jɔgɔn fɛ, sabu o caman tun tugura Yesu kɔ. 16 Sariya karamɔgɔ* minw tun bɛ Farisiw* ta jɛn ra, olugu k'a ye ko Yesu bɛ domuni kɛra ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔw kɛwalejuguw ye minkɛ, o ko Yesu ta karamɔgɔdenw ma ko: «Mun kosɔn aw karamɔgɔ bɛ domuni kɛ ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kɛwalejugu ye?»

¹⁷ Yesu ka o men minke, a ko o ma ko: «Mogo minw ka kene, olugu te flakebaga yorjini, banabagatow le be flakebaga yorjini. Ne ma na mogo terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

*Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye
(Matiyu 9.14-17; Luka 5.33-39)*

¹⁸ Yuhana Batizerikebaga ta karamogodenw ni Farisiw* tun be to ka sun don. Ayiwa, mogo dow nana Yesu jininka ko: «Mun koson Yuhana ta karamogodenw ni Farisiw ta karamogodenw be sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Kojocce jenogonw be se ka to domunikebari ye ka o ni kojocce to jagon fe kojoya ra wa? Ka o ni kojocce to jagon fe, o te se ka to domunikebari ye fiyewu. ²⁰ Nka lon min na o bena kojocce ta ka bo o koru, o lon na koni o bena sun don.»

²¹ A ko: «Mogo si te fanikura ke ka fani koru bari. Ni i ka o ke, fanikura bena fani koru sama k'a faran. A faranko be cejuguya ka teme folota kan. ²² Mogo si fana te duvenkura ke forogokorow konu. Ni o te, duven bena forogokorow faran; o tigi be bonu duven ni forogow bee ra. O koson duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le konu.»

*Nenekirilon ta ko
(Matiyu 12.1-8; Luka 6.1-5)*

²³ Nenekirilon do ra Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro do konu. Ka o temeto to, karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye ka o jimi. ²⁴ Farisiw*

k'a fɔ Yesu ye ko: «A flɛ, ko min man kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na, mun kosɔn ele ta karamɔgodɛnw bɛ o kɛra?»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati min na Dawuda tun degura kosɛbɛ, ani kɔngɔ k'a mina, a ni a ta tagamaɲɔgɔnw, a ka min kɛ, aw ma o ko karan wa? ²⁶ A donna Alabatoso kɔnɔ, sarakalasebaga Abiyatari ta wagati ra, ka sarakaburuw domu, ka dɔ di a tagamaɲɔgɔnw fana ma; k'a sɔrɔ sarakalasebagaw dɔrɔn ka kan ka o buru domu.»

²⁷ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Nɛnɛkirilon latigɛra mɔgɔw kosɔn; mɔgɔ ma kɛ Nɛnɛkirilon kosɔn. ²⁸ O kosɔn Min kɛra Adamaden ye*, Nɛnɛkirilon fana kuntigiya bɛ o le boro.»

3

Yesu ka cɛ boro faganin kenɛya (Matiyu 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ Ayiwa, Yesu donna karanso* kɔnɔ tuun. Cɛ dɔ tun bɛ yi, min boro kelen tun faganin lo. ² O tun bɛ Yesu kɔrɔsira k'a flɛ, yala ni a bɛna sɔn ka o cɛ kenɛya Nɛnɛkirilon* na, janko o ye sababu dɔ sɔrɔ k'a jaraki. ³ Yesu ko cɛ boro faganin ma ko: «I wuri ka na lo cɛ ma, jama bɛɛ na kɔrɔ.»

⁴ O kɔ flɛ, a k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, kojuman le ka kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na wa, walama kojugu? Ka mɔgɔ kisi wa, walama ka mɔgɔ faga?» O bɛɛ jera, mɔgɔ si m'a jaabi. ⁵ O ta jusukungbɛlɛya ni o ta tugumanjiya ka Yesu panasisi. A dimininba ka a na lo o ra ka to ka o flɛ. O kɔ, a ko cɛ boro faganin ma ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro kenɛyara. ⁶ Farisiw* bɔra ka taga

masace Herodi* ta jenkuru mɔgɔw fɛ; o ka ɲɔgɔn ye o yɔrɔnin bɛɛ janko ka cogo ɲini Yesu fagako ra.

Jamaba nana Yesu fɛ

⁷ O kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra ka taga ba fan fɛ. Jamaba tugura a kɔ; dɔw tun bɔra Galile, dɔw bɔra Zude, ⁸ dɔw tun bɔra Zeruzalɛmu, dɔw tun bɔra Idume, dɔw tun bɔra Zuriden kɔfɛduguw ra, dɔw tun bɔra fɔ Tiri ni Sidɔn kɛrɛfɛduguw ra. O mɔgɔw bɛɛ nana Yesu fɛ, sabu Yesu ka ko minw bɛɛ kɛ, o tun ka o bɛɛ mɛn. ⁹ O tuma Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko o ye kurun fitini dɔ bla a kɔrɔ yɔrɔsurun na, janko ni jama nana a gbendɛ, a ye don o kɔnɔ. ¹⁰ Sabu a tun ka banabagatɔ caman kenɛya minke, o kosɔn tɔrɔ tun bɛ min o min na, o bɛɛ tun nana ton a kunna; o bɛɛ tun b'a fɛ ka maga a ra, janko o ye kenɛya. ¹¹ Hali jinatɔw yɛrɛ, ni o tun ka Yesu ye tuma o tuma, o tun bɛ kinbiri gban a ɲa kɔrɔ ka pɛrɛn ko: «Den min bɔra Ala ra*, ele lo.» ¹² Nka Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛɛya kosɛbɛ, ko o kana ale ko fɔ mɔgɔw ye.

Yesu ka ciraden tan ni fla ɲanawoloma (Matiyu 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ O kɔ fɛ a yɛlɛna kuru dɔ kan. A tun b'a fɛ mɔgɔ minw ye kɛ ni a ye, a ka olugu wele. O nana a fɛ. ¹⁴ Yesu ka mɔgɔ tan ni fla ɲanawoloma o cɛ ra, janko ka na olugu ci ka taga waajuri kɛ, ¹⁵ ka sebagaya di o ma ka jinaw gbɛn. ¹⁶ O mɔgɔ tan ni fla tɔgɔw flɛ: a fɔlɔ ye Simɔn ye, min tɔgɔ lara ko Piyeri; ¹⁷ ani Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, a ka minw tɔgɔ la ko Bowanɛzɛzi, o kɔrɔ

ye ko sanperendenw; ¹⁸ ani, Andere, ani Filipe, ani Baritelemi ni Matiyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Tade, ani Simon min be wele ko faso kanubagaba*, ¹⁹ ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

Yesu ta somogow nana a minayoro ra

²⁰ O kow bee ko, Yesu ni a ta karamogodenw kosegira ka na so konon. Jama nana lajen tuun; hali o tun te wagati soron ka domuni ke. ²¹ Yesu ta somogon donw ka o kow men minke, o ko i b'a soron a kun jagamina le; o nana ko o bena a mina ka taga ni a ye.

Yesu ta fanga ma bo Setana ra

(Matiyu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Sariya karamogon* minw tun bora Zeruzalemu ka na, olugu tun b'a fora ko: «Jinaw kuntigiba, Setana, o le be Yesu fe; a be jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana yere ta se bagaya le ye.»

²³ O tuma Yesu ka o wele, ka o jaabi ni talen donw ye; a ko: «Setana be se ka Setana gben cogo di? ²⁴ Ni masaya min mogonw ka taran ka wuri nogon kama, o masaya te se ka to a non ra. ²⁵ Ni lu min mogonw ka taran ka wuri nogon kama, o lu te se ka to a non ra. ²⁶ Ayiwa, ni Setana ka wuri a yere jennogonw kama, ni o ka taran ka nogon kere, o tuma a ta masaya te se ka to a non ra; a be ban pewu.

²⁷ «Mogon si te se ka taga don ce barakaman donw ta so konon ko i be a ta fenw sonya, ni i ma a yere

---

* **3:18** 3.18 Faso kanubagaba: Kitabu donw b'a fo ko Zeloti.

mina ka a siri folo. Ni i sera a ra le, o tuma i be se ka a ta sokonofenw ce.

²⁸ «Can ra, ne b'a fo aw ye ko jurumunw bee be se ka yafa adamadenw ma, hali Alatogocenkumaw, ²⁹ nka ni mogo o mogo ka Nin Saninman* togo cen, o jurumun te yafa o tigi ma fiyewu. A ka jurumun yafabari le ke.»

³⁰ Yesu ka o kumaw fo o ye, sabu o mogow tun k'a fo ko jina do le be Yesu ra.

*Yesu be mogow minw jate a ta somogow ye
(Matiyu 12.46-50; Luka 8.19-21)*

³¹ Ayiwa, Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana lo kene ma ka mogow do ci ka a wele. ³² O y'a soro jama tun siginin be ka a lamini. O k'a fo a ye ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma, o be i kopininkara.» ³³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw be a bisigi ko ne bamuso ni ne balemaw ye jon ni jon le ye?» ³⁴ Mogow minw tun siginin be k'a lamini, a ka a ja munu ka olugu fe, k'a fo ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye; ³⁵ sabu mogow o mogow be Ala sago ke, o tigi le ye ne balemace ni ne balemamuso ni ne bamuso ye.»

4

*Simankisew ta talen
(Matiyu 13.1-9; Luka 8.4-8)*

¹ Yesu tagara mogow karan tuun bada ra. Jama caman nana lajen a korow tuun, fo a ma ja a donna ka sigi kurun do konow ji kan. Jama bee tora gbele kan bada ra. ² A ka o karan fen caman na ni talenw ye. A k'a fo o ye a ta karan na ko: ³ «Aw ye nin lamen! Senekabaga

do bɔra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririketo, simankise dow benbenna sirada ra. Konow nana o bee kunukunu. ⁵ Simankise dow benbenna farayoro ra. O yoro bogomugu tun man ca. O siman falenna jona jona, sabu o ma don dugukolo ra ka se yorojan. ⁶ O koson tere nana bo minke, o bee jajara, sabu o liliw ma tagayoro soro dugukolo jukoro. ⁷ Simankise dow benbenna naniw ce ra; naniw wurira ka o datugu, o si ma se ka den ke. ⁸ Ayiwa, simankise dow benbenna dugukolonuman na. O falenna ka wuri ka na kosebe. O kise dow ka den bisaba ke, dow biworo, dow keme.»

⁹ O ko, Yesu ko: «Ni mogo min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamem.»

Yesu ka talenw lakun fo
(*Matiyu 13.10-17; Luka 8.9-10*)

¹⁰ Yesu nana a yere mabo jama ra tuma min na, a nofemogow ni a ta karamogoden tan ni fla k'a jininka o talenw koro ra. ¹¹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ala ta Masaya* gundo lonniya dira aw le ma; nka kenemamogow koni, a bee be fo olugu ye ni talenw le ye. ¹² O le koson <O b'a fle, nka o tena a ye; o b'a men, nka o tena a faamu; ni o te, o tun bena yelama ka kosegi Ala ma ka o ta jurumunw yafa soro.> »

Yesu ka simankisew ta talen koro fo
(*Matiyu 13.18-23; Luka 8.11-15*)

13 Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw ma nin talen kɔrɔ lon, o tuma aw bɛna talen tɔw kɔrɔ lon cogo di? 14 Sɛnɛkɛbaga bɛ Ala ta Kuma le seri. 15 Simankisɛ minw benbenna sirada ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, nka o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, Setana bɛ na ka na o kuma bɔ o kɔnɔ. 16 O cogo ra fana, simankisɛ minw benbenna farayɔrɔw ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma joona joona ni ninsɔndiya ye; 17 nka o kuma tɛ lilin don ka taga yɔrɔjan o tigiw kɔnɔ. O tigiw ta miiriya yɛlɛma ka di. O kosɔn ni sɛgɛ sera o ma, walama ni mɔgɔw ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn, o bɛ kɛ sababu ye ka o kunnacɛn o yɔrɔnin bɛɛ. 18 Ayiwa, simankisɛ minw benbenna ŋaniyɔrɔw ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, 19 nka dunuɲa hamikow bɛ don o jusu ra. O ta miiri bɛɛ bɛ taga naforo fɛ. Fɛn suguya bɛɛ logɔ bɛ o sɔrɔ; o miiri camanw bɛ kɛ sababu ye ka o kuma degu, a tɛ foyi ɲa. 20 Ayiwa, simankisɛ minw benbenna dugukoloɲuman na, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw ka Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma; o bɛ i ko siman min bɛ den; dɔ bɛ den bisaba kɛ, dɔ bɛ den biwɔrɔ kɛ, dɔ bɛ den kɛmɛ kɛ.»

Fitinayeelen ta ko
(Luka 8.16-18)

21 Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Yala mɔgɔ bɛ fitina mana k'a bla fiyɛ jukɔrɔ wa, walama ka a bla lanan jukɔrɔ? A tɛ a bla fitinablɔyɔrɔ le ra wa? 22 Fɛn dogonin si tɛ yi ni min tɛna yira; gundo si tɛ yi, ni min tɛna bɔ kɛnɛ kan. 23 Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn!»

²⁴ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Ayiwa, aw be kuma minw men, aw ye o kɔrɔsi kosebe; sabu aw be mɔgɔ tɔw mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra, fɔ ka dɔ fara aw ta kan. ²⁵ Sabu dɔ be min fe ka ban, dɔ were bena di o tigi le ma; nka dɔ te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bɔsi a ra.»

Ala ta masaya be i ko Simankise

²⁶ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ala ta Masaya* ko be i n'a fɔ ce min ka simankise seri a ta foro ra. ²⁷ Ayiwa, ni o ce sunɔgɔra o, ni a tora jana o, su fara tere kan, o simankise be falen ka wuri ka ja; nka o ko bee be ke cogo min na, ale yere te o lon. ²⁸ Sabu dugukolo be siman falen a yere ma. Siman be wuri ka ke kala ye folo, o ko fe a be tizan bo. O ko, kisew be ke tizan na. ²⁹ Ayiwa, ni o kisew kogora doron, o be woroso ta a kama, sabu simantigewagati sera.»

*Ala ta Masaya be damina fitini le
(Matiyu 13.31-32,34; Luka 13.18-19)*

³⁰ Yesu k'a fɔ tuun ko: «An be se ka Ala ta Masaya* suma ni mun le ye tuun, walama an bena a cogoya yira ni talen juman ye? ³¹ A be i ko mutaridi kise. Ni i be a dan dugukolo ra, ale ka dogo ka teme dunuɔa simankisew bee kan. ³² Nka ni a danna foro ra, a be wuri ka bonya ka teme nankorafen tɔw bee kan. A be borobabaw bo, fɔ konow bena o ta pagaw la a suma ra.»

³³ Yesu tun be Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye ni nin talenw jɔgɔn caman le ye ka kaja ni o ta faamuricogo ye. ³⁴ A ma kuma o fe cogo were ra ni talenw te. Nka wagati min a ni a ta

karamogodenw be o danna, a be o talenw bee korɔ fo olugu ye.

Yesu ka fɔɔba lalo baji kan
(Matiyu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ Ayiwa, o lon yere wulada fe, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «An ye taga ba ja do kan!»

³⁶ O bora jama korɔ minke, Yesu tun siginin be kurun min konɔ, karamogodenw tagara ni a ye o kurun kelen konɔ. Kurun werew tun be ni o ye. ³⁷ Ka o tagato to, fɔɔba do wurira baji kan. Jikurubaw tun be serira ka don kurun konɔ, fo kurun tun be fara ji ra ka ban. ³⁸ Nka Yesu tun ka a kun la kunkorolanan do kan kurun kofeyoro ra, a be sunogora. Karamogodenw ka a lakunu, k'a fo a ye ko: «An karamogo, an sato fle ji ra, i te o jate wa?»

³⁹ Yesu kununa; a songora fɔɔ ra, k'a fo baji ye ko: «I mala, ka je!» Fɔɔ lo ra, yoro bee sumana.

⁴⁰ O ko fe Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be siranna tan? O tuma lanaya te aw fe wa?»

⁴¹ Karamogodenw siranna kosebe; o tun b'a fɔra jogon ye ko: «E! Nin ye mogo suguya juman ye? Hali fɔɔ ni ji, o bee be a kan men.»

5

Yesu ka jinaw gben ka bo ce do ra
(Matiyu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw sera ba ko fe, Gerasakaw ta mara ye. ² O jigira ka bo kurun konɔ yoro min na doron, ce jinato do bora kaburulo ra ka na Yesu kunben. ³ O ce tun tagara

to kaburulo ra a kelen na yi. Mogo si tun te se ka a siri tuun ka to yoro kelen na, hali ni a tun kera ni negejoroko le ye; ⁴ sabu tuma caman na, o k'a mina ka nege don a sen na, k'a siri ni negejoroko ye. Nka a tun be o negew karikari, ka negejorokow fana tigetige. O se tun te mogo si ye k'a mina ka to yoro kelen na. ⁵ Su ni tere o ce tun be yaala tuma bee kaburuw ce ra, ani kuruw kan; a be kule ci ka a yere mandimi ni kabakuruw ye.

⁶ A tora yorojan ka Yesu ye; a borira ka na a kinbiri gban a koro, ⁷ ka peren ni kanba ye, ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, i ye a ke Ala koson, i kana ne toro.» ⁸ A tun be o fora, sabu Yesu tun b'a fora a ye ko: «Jina, bo nin ce ra!» ⁹ Yesu ka a jininka ko: «I togo ye di?» A ka Yesu jaabi ko: «Ne togo ye ko <Jamaba>, sabu an ka ca.» ¹⁰ Ayiwa, o jinaw ka Yesu daari k'a gbeleya, ko a ye sabari a kana olugu gben ka bo jamana kono.

¹¹ Ayiwa, lekuruba do tun be domuni kera kuru kere fe. ¹² Jinaw ka Yesu daari kosebe, k'a fo a ye ko: «An bla ka taga nin lew ce ra, janko an ye don olugu ra.» ¹³ Yesu sonna; jinaw bora ce ra ka taga don lew ra. O kera minke, lew bee girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra; o bee fagara ji ra. O tun be le waga fla bo.

¹⁴ A kera ten minke, legbenbagaw borira ka taga o fo dugu kono, ani togodaw ra. Mogow tagara a fle, k'a lon min kera. ¹⁵ O sera Yesu koro, k'a ye ko jina caman tun be ce min na, o ce siginin be, derege be a kan na, a pamalora.

Siranya ka o mina. ¹⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw na na, olugu ka o lakari mogo tow ye: min kera jinato ra, ani min kera lew ra. ¹⁷ Mogo ka o kuma men minke, o ka ke Yesu daari ye k'a gbeleya, ko a ye taga ka bo olugu ta mara ra.

¹⁸ Ayiwa, ka Yesu donto to kurun konɔ, jinaw tun be o ce min na, ale ka Yesu daari kosebe, ko a y'a to ale ye taga ni a ye. ¹⁹ Nka Yesu ma son; Yesu k'a fo a ye ko: «Taga i ta so, i ta somogow fe; Matigi Ala ka min ke i ye, ani a makarira i ra cogo min na, i ye o bee lakari o ye.» ²⁰ Ce tagara; Yesu ka fen o fen ke a ye, a ka o kibaro fo Dekapoli* mara bee ra. Mogo bee kabakoyara.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako

(Matiyu 9.18-26; Luka 8.40-56)

²¹ Yesu donna kurun konɔ ka ba tige ka seko ka na ba na do kan. O yoro ra jamaba nana lajen a koro tuun k'a to bada ra. ²² Ayiwa, karanso* kuntigi min togo tun ye ko Zayirusi, ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban Yesu koro. ²³ A ka Yesu daari kosebe; a ko: «Ne denmusionin be jini ka sa, sabari ka na i boro la a kan ka a keneya, janko a ye panamanya tuun.» ²⁴ Yesu tagara ni a ye. Jamaba tugura a ko fo ka a gbende.

²⁵ O y'a soro muso do tun be jama ra, joribonbana tun be ale ra kabini san tan ni fla. ²⁶ A tun segera kosebe flakebaga caman boro, k'a bororafenw bee ban, nka o si tun ma foyi na; a

---

* **5:20** 5.20 Dekapoli: O koro ye dugu tan. O yoro tun be Galile ba woroduguyanfan ni a tereboyanfan na.

ta bana yeɛ tun be juguyara le. ²⁷ O muso tun ka Yesu ko men; a nana don jama ra ka maga Yesu ta derege ra, a ko fe. ²⁸ Sabu a tun b'a fora a yeɛ kɔnɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra, ne bɛna kenɛya.» ²⁹ A magara Yesu ta derege ra minke, o yɔɔnɔnin kelen bɛɛ ra a ta joribɔn lɔra. A k'a ye a farikolo ra ko ale kenɛyara ka bɔ a ta bana ra. ³⁰ O yɔɔnɔnin bɛɛ ra Yesu k'a lɔn a yeɛ ma ko sebaɟaya dɔ bɔra ale ra; a ka a ja munu jama ce ma k'a fo ko: «Jɔntigi le magara ne ta derege ra?» ³¹ A ta karamɔgodenw ko: «A fe, jamaba nin ka i gbende, i belen ko: «Jɔn magara ne ra?» » ³² Nka Yesu ka a ja munu ka a kerɛfemɔgow fe, janko mɔgo min ka o ke, a ye o tigi ye. ³³ Muso siranna fo a be yerɛyerɛ, sabu a tun k'a lɔn ko min kera ale ra; a nana a yeɛ ben Yesu sen kɔrɔ, ka can bɛɛ fo a ye. ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra, Ala ye i to kenɛya ra.»

³⁵ Ka Yesu to o kuma ra, mɔgo dɔw bɔra karanso kuntigi ta so ka na a fo a ye ko: «I denmuso sara, mun na i be karamɔgo seɟera tuun?» ³⁶ Nka Yesu ma o ta kuma jate; a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran, la ne ra dɔɔn!» ³⁷ O tagato, Yesu ma sɔn mɔgo si ye taga ni a ye, fo Piyeri, ani Yakuba, ani Yakuba balemaɛ Yuhana. ³⁸ O sera karanso kuntigi ta so kɔnɔ minke, Yesu k'a ye ko jamaba tun be yi, o bɛɛ be kasira ka mankan ci, ka kule ci. ³⁹ Yesu donna; a k'a fo o ye ko: «Mun kosɔn aw be mankan cira, ka kasi? Den ma sa, a be sunɔgora le.»

⁴⁰ O mɔgow ka ke a loɟobo ye. A ka o bɛɛ

labo kene ma. Den tun lanin be bon min kono, a donna yi ni den face ni a bamuso ye, ani a ta karamogoden minw tun be ni a ye. ⁴¹ A ka den mina a boro ma k'a fo a ye ko: «Talita kumi!» O koro ye ko: «Sungurunin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.»

⁴² O yoronin kelen bee ra sungurunin wurira ka ke tagama ye; a si tun ye san tan ni fla. O bee kabakoyara kosebe, fo ka o kononoban. ⁴³ Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw kana a to mogow were ye nin ko men.» O ko fe, a ko o ye domuni di sungurunin ma.

6

Nazaretikaw banna Yesu ra (Matiyu 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ O ko, Yesu bora o yoro ra, ka taga a lamodugu ra. A ta karamogodenw tugura a ko. ² Nenekirilon* sera minke, Yesu ka mogow karan damina karanso* kono. Mogow caman tun be a lamenna; o kabakoyara fo o tun b'a fora ko: «A bora ni nin kow bee ye min? Nin hakiritigiya min b'a fe, jontigi le ka o di a ma? A be nin kabakow kera cogo di le?» ³ O ko: «Yirilesebaga te wa? Mariyamu dence, Yakuba ni Zoze ni Zude ni Simon, olugu korocce te wa? A dogomusow te an fe yan wa?»

O miiriyaw kera sababu ye ka o kunnacen, o ma la Yesu ra. ⁴ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Cira te dogoya yoro si, ni a yere ta dugu te, a yere balemaw ce ra, ani a yere ta lu.»

⁵ O mogow ta lanabariya koson, Yesu ma kabako caman ke; a ka a boro la banabagato

dama dama kan dɔrɔn ka o keneya. ⁶ O mɔgɔw ta lanabariya ka Yesu kabakoya.

Yesu ka karamɔgɔdenw ci ka taga waajuri ke (Matiyu 10.5-15; Luka 9.1-6)

Yesu tun bɛ yaala dafɛduguw ra ka mɔgɔw karan. ⁷ A ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele, ka o ci mɔgɔ fla fla; a ka se bagaya di o ma ka jinaw gben. ⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ni bere dama tɛ, aw kana fɛn wɛrɛ ta ka taga tagama ra; aw kana domunifɛn ta, aw kana bɔrɔ ta, aw kana wari yɛrɛ bla aw kun.» ⁹ A ko: «Aw ye sanbara don aw sen na, nka aw kana derege fla don.»

¹⁰ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ni aw jigira lu min kɔnɔ, aw ye to o lu kɔnɔ fɔ ka taga se aw bɔlon ma o yɔrɔ ra. ¹¹ Nka ni dugu min mɔgɔw ma sɔn ka aw lajigi, ni o banna aw ta kuma ma, aw bɔtɔ o dugu ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon yi; o bɛna kɛ aw seere ye o mɔgɔw kama.»

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na. ¹³ O ka jinatɔ caman ta jinaw gben ka bɔ o ra. O ka turu mun banabagatɔ caman na ka Ala daari o ye ka o keneya.

Yuhana Batizerikɛbaga fagacogo (Matiyu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Ayiwa, masacɛ Herodi* nana Yesu ko mɛn, sabu mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yesu ko fɔra. Dɔw tun b'a fɔra ko: «Yuhana Batizerikɛbaga le kununa ka bɔ saya ra! O le kosɔn se bagaya b'a fɛ ka kabakow kɛ.» ¹⁵ Dɔw ko, ko cira Iliya* lo, dɔw

* **6:15** 6.15 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

fana ko, ko cira minw temena kakoro, ko olugu do lo.

¹⁶ Nka masace ka o kow men minke, a ko: «Ne ka Yuhana min kun tige, ale le kununa.» ¹⁷ Sabu masace Herodi yere tun ka Yuhana mina k'a siri k'a bla kaso ra. O tun kera a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le koson, sabu Herodi tun ka o muso furu. ¹⁸ O koson Yuhana tun k'a fo a ye ko: «Ka i balemace muso mina a ra ka a furu, o ma ben!» ¹⁹ O koson Herodiyadi tun be Yuhana koninya kosebe; a tun b'a fe ka Yuhana faga, nka ale yere tun te se, ²⁰ sabu Herodi tun be siran Yuhana na. A tun k'a lon ko moggo terennin lo, ani moggo saninman. O koson a tun b'a janto Yuhana ra. Ni a tun ka Yuhana ta kumaw lamem, a hakiri tun be jagami; o bee n'a ta, o kumaw tun ka di a ye.

²¹ Ayiwa, Herodiyadi sagonanlon nana se. Masace Herodi worolon kunben nana se, a ka janagbeba do laben a jennogonw ye, ani sorasikuntigiw, ani Galile mogobaw ye.

²² Herodiyadi denmuso nana don, ka don ke. A ko diyara masace ni a jennogonw ye. Masace k'a fo sungurunin ye ko: «I be fen min fe, o fo ne ye, ne bena o di i ma!» ²³ Herodi karira sungurunin ye ko: «Ni i ka fen min daari ne fe, ne bena o di i ma; hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye.»

²⁴ Sungurunin bora kene ma ka taga a bamuso jininka ko: «Ne ka kan ka mun le daari?» A bamuso ka a jaabi ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo.»

²⁵ O yoronin bee sungurunin teliyara ka don masace fe ka taga a fo a ye ko: «Ne b'a fe i

ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan do kɔnɔ, k'a di ne ma yan sisan!» ²⁶ O kuma ka masace panasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama bee na na, a tun te se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun. ²⁷ O yɔɔnɔnin bee a ka sorasi do ci ko a ye taga Yuhana kunkolo tige ka na ni a ye. O ce tagara kasobon kɔnɔ ka taga Yuhana kunkolo tige, ²⁸ k'a bla minan do kɔnɔ ka na a di sungurunin ma. Sungurunin tagara a di a bamuso ma. ²⁹ Yuhana ta karamogodenw ko o men minke, o nana a su ta ka taga a don kaburu ra.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

³⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw kɔsegira minke, o nana lajen Yesu kɔɔɔ. O ka ko minw bee ke, ani o ka mogow karan cogo min na, o ka o bee lakari Yesu ye. ³¹ O tuma Yesu k'a fo o ye ko: «An ye bo yan, an ye taga an danna kongo kɔnɔ yɔɔ do ra ka taga nenekiri doonin.» Yesu ka o fo, sabu mogow tun be nana o fe caman; o be taga o be na tuma bee, hali domunikeyɔɔ yere tun te sɔɔ Yesu ni a ta karamogodenw fe.

³² O cogo ra, o donna kurun do kɔnɔ ji kan, ka taga yɔɔ do ra kongo kɔnɔ o danna. ³³ Mogow caman ka o tagato ye kurun kɔnɔ, k'a lon ko olugu lo. Mogow bora kerɛfeduguw bee ra ka bori ka taga kon o ja o yɔɔ ra yi.

³⁴ Yesu bora kurun kɔnɔ minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra, sabu o tun be o yere ma, i ko gbenbaga te saga minw na. Yesu ka a damina ka o karan fen caman na. ³⁵ Ayiwa, i n'a fo wagati

tun janfara, karamogodenw gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «A fle, an be kongo le kono yan, wagati fana janfara. ³⁶ Jama labla, o ye taga togodaw ra, ani kerfeduguw ra, ka taga domuni san.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» Karamogodenw ko: «Hali ni an be wari deniye† keme fla buru san k'a di nin mogow ma, o be se ka o bo wa?» ³⁸ Yesu ka o pininka ko: «Buru jori be aw fe? Aw ye taga a fle.» O tagara, ka na a jaabi ko: «Burukun looru ni jegeden fla.»

³⁹ Ayiwa, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye mogow lasigi dugu ma binmisenw kan, jenkuru jenkuru. ⁴⁰ Mogow sigira mogow keme keme, ani mogow bilooru looru. ⁴¹ Yesu ka burukun looru ni jegeden fla ta, ka a na korota san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigetige k'a di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. A ka jegeden fla fana di, ko o ye a tarantaran mogow bee ra. ⁴² Mogow bee ka domuni ke fo ka fa! ⁴³ O ko, burukunkurunw ni jerge to min tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ⁴⁴ Mogow minw tun ka o buruw domu, o tun ye ce waga looru.

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-23; Yuhana 6.15-21)

⁴⁵ O yoronin bee, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale na, ka taga Betisayida dugu fan fe, sani ale yere ye jama labla. ⁴⁶ Yesu ka mogow labla minke, a tagara kuru kan ka taga Ala daari.

---

† **6:37** 6.37 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

⁴⁷ Su kora ka karamogodenw to kurun kɔnɔ ba cemance ra; o wagati ra Yesu kelenpe tun tora gbele kan. ⁴⁸ Yesu nana a ye ko karamogodenw segenin lo kosebe; o tun te sera ka kurun lataga janaman ji kan, sabu fɔnɔ tun be o kumbenna. Su dugutarama wagati ra, Yesu tagamana ji kan ka taga o nɔ fe; a k'a ke i n'a fo a b'a fe ka teme o ra. ⁴⁹ Karamogodenw ka a tagamatɔ ye ji kan minke, a kera o ja na i n'a fo su do ja lo; o ka ke kule ci ye. ⁵⁰ Sabu o bee ja tun b'a ra, o bee ja tun tigera. O yɔronin bee Yesu kumana o fe, ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!»

⁵¹ O ko, a donna o fe kurun kɔnɔ; fɔnɔ lɔra. O bee kabakoyara fo ka o kɔnɔnɔban, ⁵² sabu Yesu tun ka tagamasiyen min ke, ka buru caya, o tun ma o korɔ faamu; o hakiri belen tun datugunin lo.

Yesu ka banabagatɔw keneya Zenesareti mara ra

(Matiyu 14.34-36)

⁵³ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige minke, o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra; o ka kurun lo bada ra. ⁵⁴ O bɔra kurun kɔnɔ minke, o yɔronin bee mogow ka Yesu lon. ⁵⁵ O borira ka taga yɔrɔ bee ra, ka taga banabagatɔw ta o ta lananw kan ka na ni o ye a fe. Ni mogow tun k'a men ko a be yɔrɔ o yɔrɔ, o tun be taga a ko. ⁵⁶ Ni Yesu tun sera yɔrɔ o yɔrɔ, duguba o, dugumisen o, walama togoda o, mogow tun be na ni banabagatɔw ye ka na o la kenegbeyɔrɔw ra, ka a daari ko a ye sabari k'a to o ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Ni min o min tun magara a ra, o tun be keneya.

7

*Farisiw ni sariya karamogow ta landakow
(Matiyu 15.1-9)*

¹ Ayiwa, Farisiw ni Sariya karamogow* dow bora Zeruzalemu ka na lajen Yesu korɔ. ² O k'a korɔsi k'a ye ko a ta karamogoden dow be domuni kera ni o tege saninyabari ye, o korɔ ye ko o ma a ko ka kapa ni o ta landaw ye.

³ Sabu Farisiw ni Yahudiya tow si tun te son ka domuni ke ni o ma o boro fla lalaga k'a ko kosebɛ, ka kapa ni o bemaw ta landaw ye. ⁴ O cogo ra, ni o tun bora logofiye ra, o tun be na ko ka o yerew saninya folo ka kapa ni landa ye, ka sorɔ ka domuni ke. O dama te, o tun be landa korɔ caman were ke i n'a fo jifiyew kori, ani bogodagaw, ani siranegedagaw.

⁵ O Farisiw ni sariya karamogow ka Yesu jininka ko: «Mun koson i ta karamogodenw te tagamana ka kapa ni an bemaw ta landaw ye? Mun koson o tegew saninyabari be domuni ke?»

⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebɛ, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya,

k'a sorɔ o jusukun yoro ka jan ne ra kosebɛ!

⁷ O be ne batora gbansan le, sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mogow karan o ra.» »

⁸ Yesu ko: «Aw be ban Ala ta cifoninw ma, ka tugu mogow ta landaw le ko.»

⁹ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ka ban Ala ta cifɔninw ma, ka to aw ta landaw kan, aw kɔni bɛ se o ra kosebɛ! ¹⁰ Cira Musa k'a fɔ ko: <I fa ni i ba bonya;> ko: <Ni mɔgɔ min ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga*.> ¹¹ Nka aw ka o kuma yeɛma k'a fɔ ko: <Ni mɔgɔ k'a fɔ a face walama a bamuso ye ko: Ne tun b'a fɛ ka fɛn min di aw ma, o kɛra kɔrɔban† ye, o kɔrɔ ye ko ne ka o di Ala ma ka ban;> ¹² o tuma aw b'a to o tigi tɛ foyi kɛ a face walama a bamuso ye tuun. ¹³ O cogo ra, aw bɛ Ala ta Kuma kɛ fɛngbansan ye aw yɛrɛ ta landaw kosɔn. Nka o dɔrɔn tɛ, aw bɛ o kow ɲɔgɔnna caman wɛrɛ kɛ.»

Fɛn minw bɛ se ka mɔgɔ lanɔgɔ
(Matiyu 15.10-20)

¹⁴ O kɔ, Yesu ka jama wele tuun, k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛɛ ye aw toro malɔ ka nin faamu kosebɛ. ¹⁵ Fɛn si tɛ yi min bɛ don mɔgɔ kɔnɔbara ra, ni o bɛ se ka o tigi lanɔgɔ. Nka fɛn minw bɛ bɔ mɔgɔ jusukun na, o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ. ¹⁶ [Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn dɛ!]»

¹⁷ Wagati min na Yesu bɔra jama kɔrɔ ka taga so kɔnɔ, a ta karamɔgɔdenw ka a ɲininka o kuma kɔrɔ ra. ¹⁸ A k'a fɔ o ye ko: «O tuma hakiri tɛ aw fana fɛ wa? Aw m'a lɔn ko fɛn min bɛ bɔ kɛnɛ ma ka don mɔgɔ kɔnɔ, ko o tɛ se ka mɔgɔ lanɔgɔ wa? ¹⁹ Sabu o fɛnw tɛ don mɔgɔ jusukun na, nka o bɛ taga a kɔnɔbara le ra; o kɔ fɛ o tigi bɛ taga

---

* **7:10** 7.10 Nin kuma fɔra Bori 20.12 ani Sariya 5.16; Bori 21.17 ani Sarakalasebagaw 20.9. † **7:11** 7.11 Kɔrɔban: O ye Aramekan le ye.

so kɔ, ka o fɛnw labɔ.» Yesu ka o fɔ, k'a yira ko domunifen bɛɛ bɛ se ka domu.

²⁰ A ko: «Fɛn min bɛ bɔ mɔgɔ jusukun na, o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ. ²¹ Sabu miiriyajuguw bɛ bɔ mɔgɔ kɔnɔ le, mɔgɔ jusukun na; o le bɛ mɔgɔ bla jatɔya ra, ani sonyari, ani mɔgɔfaga, ²² ani jɛnɛya, ani wasabariya, ani juguya, ani tɔɲɔri, ani jogojuguya, ani nangboya, ani tɔgɔcɛnri, ani yɛrɛbonya, ani hakirintanyakow. ²³ Nin kojuguw bɛɛ bɛ bɔ mɔgɔ jusukun le ra; o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ.»

*Siya wɛrɛ muso min tun lara Yesu ra
(Matiyu 15.21-28)*

²⁴ O kɔ, Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga Tiri mara ra. A tagara don bon dɔ kɔnɔ; a tun t'a fɛ mɔgɔ si y'a lɔn ko a bɛ o bon kɔnɔ, nka a dogonin ma se ka to! ²⁵ Sabu muso dɔ tun bɛ yi, jina tun bɛ min denmuso ra. Ale ka Yesu ko mɛn minke, a nana a yɛrɛ firi Yesu sen kɔrɔ. ²⁶ O muso tun ye siya wɛrɛ mɔgɔ le ye; Gɛrɛki tun lo, a bɔra Siri, Fɛnisi mara ra. A ka Yesu daari ko a ye jina gbɛn ka bɔ a denmuso ra. ²⁷ Nka Yesu k'a fɔ a ye ko: «A to denmisɛnw ye domuni kɛ ka fa fɔlɔ; sabu ka denmisɛnw ta domuni ta ka o firi wurudenninw kɔrɔ, o man ɲi.» ²⁸ Muso ka a jaabi ko: «O ye can ye, Matigi, nka denmisɛnw domunikɛtɔ, domuni murumuru minw bɛ benben tabali jukɔrɔ dugu ma, wurudenninw bɛ o domu dɛ!» ²⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Muso, nin kuma kosɔn, i kɔsegi ka taga i ta so, jina bɔra i denmuso ra ka ban.» ³⁰ Muso tagara so. A donna bon kɔnɔ minke, a k'a sɔrɔ ko den lanin bɛ lanan kan, jina bɔra a ra.

Yesu ka ce torogberen do keneya

³¹ Ayiwa, Yesu bora Tiri mara ra ka teme Sidon dugu fe; a tagara teme Dekapoli mara ce ma ka na Galile ba fan fe. ³² A temeto, o nana ni ce torogberen do ye a fe; kuma fana tun ka gbelen a fe kosebe. O ka Yesu daari ko a ye sabari k'a boro la o ce kan ka a keneya. ³³ Yesu ka o ce mina ka taga ni a ye o danna ka a mabo jama ra. A ka a borokandenw don a torowow kono, ka a daji mun a nenden na. ³⁴ O ko, a ka a ja korota san fe ka nenekiriba ke, k'a fo ko: «Efata,» o koro ye ko: «Aw ye dayele.»

³⁵ O yoronin bee a toro fla dayelera, a nenden fana lablara. A sera ka kuma ka ja. ³⁶ Yesu sekora ka na se mogow koro minke, a k'a fo o ye k'a gbelaya ko o kana a to mogow were ye o ko men. Nka a ka o fo minke, a kera i n'a fo a ka a serege le, sabu o tagara o ko fo yoro bee. ³⁷ O mogow tun kononobanna fo ka teme. O tun b'a fora ko: «A be fen o fen ke, o bee ka ji. A b'a to torogberenw be menni ke, ani bobow yere be kuma!»

8

*Yesu ka domuni di mogow waga naani ma
(Matiyu 15.32-39)*

¹ Lon do, ra jamaba nana lajen Yesu koro tuun. A k'a ye ko domunifen te o boro minke, a k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: ² «Nin jama hina be ne ra de! Nin ye o tere saba ye ne koro yan, foyi te o boro k'a domu. ³ Ni ne ka o kongoto bla ka taga, o baraka bena ban sira ce,

sabu dow bora fo yorojan.» ⁴ A ta karamogodenw k'a jaabi ko: «An bena buru soro min kongokolon kono yan, janko nin mogow ye domuni ke ka fa?» ⁵ Yesu ka o pininka ko: «Burukun jori le be aw fe yan?» O ko: «Burukun wolonfla.»

⁶ Yesu ko mogow ye sigi dugu ma. O ko, a ka o burukun wolonfla ta ka baraka la Ala ye, ka o tigetige ka o di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra; o k'a tarantaran jama ra. ⁷ Jegeden misen dama dama tun be o boro fana. Yesu ka baraka la Ala ye, k'a fo ko o ye o fana tarantaran jama ra. ⁸ Mogow ka domuni ke fo ka fa. Burukunkurun ni jeye to min tora, o ka o ce ka segi wolonfla fa. ⁹ O jama tun be mogow waga naani bo. O ko, Yesu ka o labla.

¹⁰ O yoronin bee Yesu ni a ta karamogodenw donna kurun kono ka taga Dalimanuta mara ra.

*Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen do ke
(Matiyu 16.1-4)*

¹¹ Ayiwa, Farisiw* nana ke sosori ke ye ni Yesu ye; o tun b'a fe k'a korobo le. O ko Yesu ye tagamasiyen do yira olugu ra min b'a yira ko a bora Ala ra. ¹² Yesu jusukun toronin ka nenekiriba ke k'a fo o ye ko: «Mun koson bi mogow be tagamasiyen do jini? Can ra, ne b'a fo aw ye ko tagamasiyen si tena yira bi mogow ra.» ¹³ O ko, Yesu ka o to yi, ka don kurun kono ka taga ba na do kan.

*Farisiw ni Herodi ta burufunufen
(Matiyu 16.5-12)*

14 Karamogodenw tun jinana o ma buru ta; burukun kelenpe le tun be o fe kurun konɔ.

15 Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ye aw yere korosi Farisiw* ni Herodi ta burufunufen na de!» 16 Karamogodenw ka ke a fo ye jogon ye ko: «An ma buru ta minke, o koson a be nin kuma fora!»

17 Yesu ka o ta miiriya lon minke, a k'a fo o ye ko: «Mun koson aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o koson ne ka nin kuma fo? Hali bi hakiri te aw fe ka ne ta kow faamu wa? Aw jusukun belen datugunin lo wa? 18 Nadenw be aw fe, aw te yeri ke wa? Torow be aw fe, aw te menni ke wa? Aw hakiri te jigi fen na wa?»

19 Wagati min na ne ka burukun looru tigetige k'a di aw ma ko aw ye a di mogɔ waga looru ma, o domuni bannin ko, aw ka segi ja jori le soro burukunkurun to ra?» O ko: «Segi ja tan ni fla.»

20 Yesu ko: «Wagati min ne ka burukun wolonfla tigetige ka o di mogɔ waga naani ma, o ko fe aw ka segi ja jori le soro burukunkurun na?» O ko: «Segi ja wolonfla.» 21 Yesu k'a fo o ye ko: «Hali bi aw belen ma ne ta kuma faamu wa?»

Yesu ka fiyentɔɔe do keneya

22 O ko, Yesu ni a ta karamogodenw tagara Betisayida; o sera yi minke, mogɔ dow nana ni fiyentɔɔe do ye Yesu fe k'a daari ko a ye sabari k'a boro la a kan k'a keneya. 23 Yesu ka fiyentɔɔe mina a boro ma ka taga ni a ye dugu ko fe, ka daji mun a padenw na, ka a boro la a kan, ka a jininka ko: «I be fen do yera sisan wa?» 24 Ce ka a ja yele ka fleri ke; a ko: «Ne ja be mogow ra, nka o be i n'a fo yiriw, o be tagamana.»

²⁵ Yesu ka a boro la a ja kan tuun. O ko fiyentocce ka a ja yeƙe ka fleri ke minke, a keneyara; a ka fen bee ye ka ja. ²⁶ Ayiwa, Yesu k'a fo a ye ko a ye kosegi ka taga a ta somogow fe, nka a kana teme dugu konɔ.

*Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye
(Matiyu 16.13-20; Luka 9.18-21)*

²⁷ Yesu ni a ta karamogodenw tun be tagara Sezare Filipi kerɛfeduguw ra; o tagato Yesu ka o jininka ko: «Mogow be ne jatera jontigi le ye de?» ²⁸ Karamogodenw ko: «Dow ko i ye Yuhana Batizerikebaga ye; dow ko i ye cira Iliya* ye, dow ko i ye cira do wɛɛ le ye.» ²⁹ Yesu ka o jininka ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra, ne ye jontigi le ye?» Piyeri ka a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma.» ³⁰ Yesu k'a fo o ye k'a gbɛɛya kosebe ko o kana ale ta ko fo mogɔ si ye.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Matiyu 16.21-28; Luka 9.22-27)*

³¹ O ko, Yesu ka ke a ta karamogodenw karan ye k'a fo o ye ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tooro kosebe; cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* bɛna ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka tere saba temenin ko, a bɛna kunu. ³² Yesu tun ka o kow fo o ja na k'a gbɛya. Piyeri ka Yesu wele ka taga kɛɛ fe, ka Yesu mafiyɛnya, ko a man kan ka o kuma fo. ³³ Nka Yesu yeɛmana ka a ta karamogodenw fe,

---

* **8:28** 8.28 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ka Piyeri mafiyenya, k'a fɔ a ye ko: «Bɔ ne kɔ, ele setanamɔgɔ! Sabu Ala sago ye min ye, ele tɛ miiri o ra dɛ, fɔ adamadenw sago.»

Mɔgɔ bɛ tugu Yesu kɔ cogo min

³⁴ O kɔ, Yesu k'a ta karamɔgɔdenw ni jama wele k'a fɔ o ye ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka tugu ne nɔ fɛ, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne kɔ. ³⁵ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a nin kisi, o tigi bɛna bɔnɔ a nin na; nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ka bɔnɔ a nin na ne kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, o tigi bɛna a nin kisi. ³⁶ Ni mɔgɔ ka dunuɲa bɛɛ sɔrɔ ka taga bɔnɔ a nin na lahara, dunuɲasɔrɔ ka mun le ɲa o tigi ye? ³⁷ Mɔgɔ bɛ se ka mun le di min bɛ se ka kɛ a nin kunmabɔsara ye? ³⁸ O le kosɔn ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fɔ bi mɔgɔ terenbariw, ani Alanasiranbariw ɲa na, Min kɛra Adamaden ye*, ni o nana don a Fa Ala ta nɔɔrɔ ra ni mɛleke saninmanw ye, ale fana bɛna maroya k'a fɔ ko o tigi ye ale ta ye.»

9

¹ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko minw lɔnin bɛ yan bi, o dɔw tɛna sa fiyewu, fɔ o ye Ala ta Masaya* nato ye ni sebgaya ye.»

*Yesu nɔɔrɔ yirara karamɔgɔdenw na
(Matiyu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Ayiwa, tere wɔɔrɔ tɛmenin kɔ, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan dɔ kan o danna. Ka o to o yɔrɔ ra, Yesu cogoya yelemana o ɲa na. ³ A ta faniw barara ka gbɛ fɔ ka manamana. A tun gɛra cogo min na,

fanikobaga si tɛ dugukolo kan min bɛ se ka fani ko k'a gbɛ o cogo ra. ⁴ O kɔ, karamɔɔɔden saba ka cira Iliya* ni cira Musa ye, o bɛ kumana ni Yesu ye. ⁵ Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔɔɔ, an nana yan minke, o pana dɛ! A to an ye fanibon saba lɔ: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.»

⁶ Piyeri kɔni tun ka o kuma fɔ a yɛrɛ kun fɛ le, sabu siranya tun bɛ o mɔɔɔ saba bɛɛ ra. ⁷ Ayiwa, sankaba dɔ jigira ka na o datugu; kumakan dɔ bɔra sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; aw y'a lamɛn!» ⁸ O yɔrɔnin bɛɛ karamɔɔɔdenw ka fleri kɛ o lamini bɛɛ ra; nka o ma mɔɔɔ si ye tuun, ni Yesu kelen tɛ.

⁹ Ayiwa, ka o jigito to ka bɔ kuru kan, Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya ko o ka ko min ye, o kana o fɔ mɔɔɔ si ye fɔlɔ, fɔ Min kɛra Adamaden ye*, o ye kunu ka bɔ saya ra fɔlɔ. ¹⁰ Karamɔɔɔdenw ka o kuma mara o yɛrɛw kɔnɔ, nka o tun bɛ jɔɔɔn jininkara ko: «A tun b'a fɔra ko: <ka kunu ka bɔ saya ra,> o kɔrɔ ye mun ye?»

¹¹ Ayiwa, karamɔɔɔdenw ka Yesu jininka ko: «Mun kɔsɔn sariya karamɔɔɔw* b'a fɔra ko: <Cira Iliya le ka kan ka kɔn ka na fɔlɔ?» » ¹² Yesu ka o jaabi ko: «Can lɔ, cira Iliya bɛna na fɔlɔ ka na fɛn bɛɛ labɛn; nka mun na a sɛbera Ala ta Kuma ra ko: <Min kɛra Adamaden ye*, ko o ka kan ka tɔɔrɔ kɔsɛbɛ, ani ko mɔɔɔw bɛna a mafiyɛnya?» ¹³ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka o ka a kɛ o sago ye,

---

* **9:4** 9.4 Iliya: Dow b'a fɔ a ma ko Eli.

i n'a fɔ a sebera cogo min na a ta ko ra Kitabu kɔnɔ†.»

*Yesu ka den jinato do keneya
(Matiyu 17.14-21; Luka 9.37-42)*

¹⁴ Ayiwa, Yesu ni o karamogoden saba nana se karamogoden tow korɔ minke, o k'a ye ko jamaba do ka o lamini; sariya karamogo* dow be sosori kera ni o ye. ¹⁵ Mɔgow ka Yesu ye minke, a barara o bee ra kosebe. O borira ka taga Yesu fe ka taga a fo. ¹⁶ Yesu ka karamogodenw jininka ko: «Aw ni olugu be jɔgon sosora mun le ra?»

¹⁷ Ayiwa, o jama ra mogo do ka Yesu jaabi k'a fo a ye ko: «An karamogo, ne nana ni ne dence ye i fe; jina do le b'a ra, o le ka a ke bobo ye. ¹⁸ Ni o jina wurira a fe yoro o yoro, a b'a firi dugu ma; den be dakanga bo, a be a jin jimi ka ja. Ne ka i ta karamogodenw daari ko o ye jina gben, nka o ma se.» ¹⁹ Yesu ko: «Aw mogo lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fe yan.» O nana ni den ye.

²⁰ Jina ka Yesu ye minke, o yoronin bee a ka den yuguyugu ni fanga ye. Den benna dugu ma ka kolonkolon, ka kanga bo a da ra. ²¹ Yesu ka den face jininka ko: «A k'a soro kabini wagati juman?» A face ko: «Kabini a denmisenman.» ²² Tuma caman jina b'a firi tasuma ra, walama ji ra, janko ka a faga. Ni i be se ka fen do ke, makari an na ka an demε. ²³ Yesu k'a fo a ye ko:

---

† **9:13** 9.13 Ciru tun ka min fo ciru Iliya nako ra (Malaki 3.23-24), Yuhana Batizerikebaga nana minke, o kuma kera can ye.

«Mun koson i k'a fo ko: «Ni i be se ka fen do ke»? Mogo min be la ne ra, fen bee be se ka ke o tigi ye.» ²⁴ O yoronin bee den face perenna ko: «Ne lara i ra, nka ne ta lanaya ka dogo, do fara ne ta lanaya kan!»

²⁵ Yesu ka o mogow girinto ye ka na minke, a jamana jina kunna k'a fo a ye ko: «Jina, ele min be mogo ke bobo ni torogberen ye, ne b'a fo i ye ko i ye bo nin den na, i kana don a ra tuun fiyewu!» ²⁶ Ayiwa, o jina ka kule ci ka den yuguyugu ni fanga ye ka bo a ra; den kera i ko su. Mogo minw tun be yi, o caman ko: «Den sara.»

²⁷ Nka Yesu k'a mina a boro ma ka a lawuri. Den wurira ka lo.

²⁸ Yesu donna bon konon minke, a ta karamogodenw ka a jininka o danna, o ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gben?»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Nin jina jogon koni, foyi te se ka ale labo ni Aladaari te.»

*Yesu be a ta saya ni a kunuko fo tuun
(Matiyu 17.22-23; Luka 9.43-45)*

³⁰ Yesu ni a ta karamogodenw bora o yoro ra ka Galile mara cetige. Yesu tun t'a fe mogow ye ale yoro lon. ³¹ Sabu a tun be a ta karamogodenw karanna k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro; o bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.»

³² Karamogodenw tun ma o kuma koro lon, nka o fana tun be siranna, k'a jininka.

*Mogo min ye namogo ye Ala fe
(Matiyu 18.1-5; Luka 9.46-48)*

³³ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu. O donna bon kɔnɔ wagati min na, a ka o jininka; a ko: «Aw tun be mun kuma le fora sira ra?» ³⁴ O jera, sabu o tun be nɔgɔn sɔsɔra sira ra ko jɔntigi le ye olugu ra namogɔ ye. ³⁵ Ayiwa, Yesu sigira; a k'a ta karamogoden tan ni fla wele k'a fɔ o ye ko: «Ni mogɔ dɔ b'a fe ka ke namogɔ ye, o tigi ka kan ka ke bee ra komogɔ ye, ani ka a yere ke tow bee ta baaraden ye.» ³⁶ O kɔ, a ka denfitini dɔ ta, ka na a lo o ce ra; a k'a boro melege o den ma, k'a fɔ o ye ko: ³⁷ «Ni mogɔ o mogɔ ka nin denfitini nɔgɔn dɔ mina ka ja ne togɔ kosɔn, o tigi ka ne yere le mina ka ja. Ni mogɔ o mogɔ fana ka ne mina ka ja, o tigi ma ne le mina ka ja, nka min ka ne ci, a ka o le mina ka ja.»

*An juguw ani an jinw
(Luka 9.49-50)*

³⁸ Yuhana ko Yesu ma ko: «An karamogɔ, an ka ce dɔ ye a be jinaw gbenna ka bo mogow ra i togɔ baraka ra, k'a sɔrɔ a te ni an ye; an ka a bari o ra, sabu a te ni an ye.»

³⁹ Yesu ko: «Aw kana a bari o ra, sabu mogɔ si te se ka kabako ke ne togɔ baraka ra, ka seko o yɔrɔnin bee ra ka kumajugu fɔ ne ma. ⁴⁰ Sabu mogɔ min te an jugu ye, o tigi ye an jin le ye. ⁴¹ Ni mogɔ o mogɔ ka jifiye ja kelen minji di aw ma ne togɔ kosɔn, ko sabu aw ye Kirisita* taw ye, can ra ne b'a fɔ aw ye ko o tigi tena fon o baraji ra fiyewu.»

*Fen minw be mogɔ bla jurumun na
(Matiyu 18.6-9; Luka 17.1-2)*

⁴² Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mɔgɔ dɔ ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacɛn ka bɔ lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba dɔ le dulon o tigi kan na ka a firi kɔgɔji ra.

⁴³ «Ni i boro kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i boro kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi ye taga don jahanama ra, o yɔrɔ min tasuma te faga ka ye. ⁴⁴ [Tumu minw be mɔgɔ sogo domu o yɔrɔ ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁵ Ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i sen kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i senflatigi ye taga firi jahanama kɔnɔ yi. ⁴⁶ [Tumu minw be mɔgɔ sogo domu o yɔrɔ ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁷ Ni i jaden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wɔgɔbi ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i jaden kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i jadenflatigi ye taga firi jahanama ra. ⁴⁸ Tumu minw be mɔgɔ sogo domu o yɔrɔ ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga. ⁴⁹ Sabu mɔgɔ beɛ bɛna saninya tasuma fe, i n'a fɔ saraka tun be saninya cogo min na ni kɔgɔ ye.

⁵⁰ «Kɔgɔ kɔni ye fenɲuman ye, nka ni kɔgɔ timiya bɔra a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? Aw ye kɔgɔ ke aw yerew ra. Aw y'a to hera ye ke aw ni jɔgɔn ce.»

*Yesu be taga Zude mara ra
(Matiyu 19.1-12; Luka 16.18)*

¹ Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga Zude mara yɔrɔ dɔ ra, min be Zuriden ba kɔ fe. O yɔrɔ ra jamaba nana lajen a kɔrɔ tuun. A ka ke o karan ye i n'a fo a tun be deri k'a ke cogo min na.

Yesu ko furu man kan ka sa

² Farisi* dɔw gbarara Yesu ra ka a pininka; o tun b'a fe k'a kɔrɔbɔ le. O ko: «Yala ka kɔna ni sariya* ye, ce be se ka a muso bla wa?» ³ Yesu ka o jaabi ni pininkari dɔ ye, ko: «Cira Musa ka mun le seɓe o ko ra?» ⁴ O k'a fo a ye ko: «Cira Musa ko ce be se ka furusaseɓe di a muso ma ka a bla.»

⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le kosɔn Musa ka o sariya seɓe aw ye. ⁶ Ni o te, dunɔna danwagati ra Ala ka ce ni muso le dan. ⁷ <O le kosɔn ce be bɔ a face ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra. ⁸ O fla be jen ka ke mɔgɔ kelen ye.> O te jate mɔgɔ fla ye tuun; o be jen ka ke mɔgɔ kelen ye. ⁹ O le kosɔn Ala ka min jen ka a ke kelen ye, mɔgɔ si kana o faran ka bɔ jɔgɔn na.»

¹⁰ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw nana don bon kɔnɔ wagati min na, karamɔgɔdenw ka Yesu pininka o kow ra. ¹¹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ni ce o ce ka a muso bla ka muso were furu, o ce ka jeneya le ke, a k'a muso folɔ janfa. ¹² Ni muso min fana bɔra a ce fe ka taga sigi ce were kun, o muso ka jeneya le ke.»

10:4 10.4 Nin kuma fora Sariya 24.1.
fora Damina 1.27 ani 2.24.

10:8 10.8 Nin kuma

*Yesu ka dugawu ke denmisenw ye
(Matiyu 19.13-15; Luka 18.15-17)*

¹³ Ayiwa, mogo dow nana ni denmisen dow ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamogodenw ka o mogo mafiyenya. ¹⁴ Yesu ka o ye minke, o ma diya a ye. A k'a fo karamogodenw ye ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mogo minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁵ Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ma son Ala ta Masaya* ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.» ¹⁶ O ko, a ka denmisenw ta ka a boro mini o ma, k'a boro la o kan, ka dugawu ke o ye.

*Ce nafrotigi ta ko
(Matiyu 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu ka sira ta minke, ce do borira ka na a kinbiri gban a koro k'a jininka ko: «An karamogonuman, ne ka kan ka mun le ke, janko ne ye janamanya banbari soro?» ¹⁸ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamogonuman?> Mogonuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ¹⁹ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lon, ko: <I kana mogo faga; i kana jeneya ke; i kana sonyari ke; i kana faninya fo k'a la i mogoogon na; i kana mogo tojo, i fa ni i ba bonya.> » ²⁰ Ce ka Yesu jaabi ko: «An karamogo, ne ka o sariyaw bee sira tagama kabini ne denmisenman.» ²¹ Yesu k'a fle, a ko diyara Yesu ye; a ko a ma ko: «Fen kelen belen le ka i jen.

Taga i borofenw bæe fiyeere ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, naforoba bena ke i fe arijana ra. O ko, i be na tugu ne ko.» ²² O kuma ka o ce na kumu kosebe; a panasisinin wurira ka taga, sabu naforoba tun b'a fe.

²³ Yesu ka a na munu ka mogow fe, k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Naforo be mogo minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra de!» ²⁴ O kuma ka karamogodenw kononoban. Nka Yesu ksegira a kan k'a fo o ye tuun ko: «Denmisenw, Ala ta Masaya don ka gbelen de! ²⁵ Nogome don ka di miseniwo fe ka teme naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Karamogodenw kabakoyara tuun fo k'a dama teme; o ka ke a fo ye jagon ye ko: «O tuma jon le bena kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o fe, k'a fo o ye ko: «Mogow fe o te se ka ke, nka Ala fe a be se ka ke; sabu foyi si te Ala kana.»

²⁸ O tuma, Piyeri k'a fo Yesu ye ko: «Anw do? Anw jenna fen bæe ko ka tugu i no fe!» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ka jen a ta bon ko, walama a balemacew ko, walama a balemamusow ko, walama a bamuso ko, walama a face ko, walama a ta denw ko, walama a ta forow ko, ne togo koson, ani Kibaro Diman* koson, ³⁰ sigiya t'a ra, o tigi bena o fenw bæe jagon keme keme soro nin dununa ra yan. A bena sow soro, ka dogow ni korow soro, ka bamusow soro, ka denw soro, ka forow soro; nka a bena toro fana soro. O bæe ko fe a bena taga panamanya banbari fana soro sini. ³¹ Nka nafemogo caman bena ke kofemogow ye, kofemogo caman bena ke nafemogow ye fana.»

*Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(Matiyu 20.17-19; Luka 18.31-34)*

³² Yesu ni a nɔfemɔgɔw tun be sira kan ka taga Zeruzalemu; Yesu tun be ja fe. Jatige tun be karamɔgɔdenw na, mɔgɔ minw tun be o kɔ, olugu fana tun be siranna. Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele ka o gbara a yere kɔrɔ tuun; ko minw ka kan ka a sɔrɔ, a ka ke o kow fɔ ye o ye. ³³ A ko: «An tagatɔ fle Zeruzalemu. Min kera Adamaden ye*, o bena don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamɔgɔw*. O bena kiti tige a kan ko a ka kan ka faga. O bena a don siya were mɔgɔw* boro. ³⁴ Olugu bena a logɔbɔ, ka daji tu a kan, k'a bugɔ ni gbeɲe ye, ka sɔrɔ k'a faga; nka a saya tere sabanan na, a bena kunu.»

*Karamɔgɔden fla ka Yesu daari
(Matiyu 20.20-28)*

³⁵ Ayiwa, Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, olugu gbarara Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an bena fen min daari i fe, i ye o ke an ye.» ³⁶ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw b'a fe ne ye mun le ke aw ye?» ³⁷ O ka Yesu jaabi ko: «Ni i nana ke i ta masaya nɔɔrɔman na tuma min na, i y'a to an mɔgɔ fla ra kelen ye sigi i kininboroyanfan na, kelen ye sigi i numanboroyanfan na.» ³⁸ Nka Yesu ka o jaabi ko: «Aw be fen min daarira, aw yere ma o lon. Ne bena tɔɔrɔ cogoya min na, aw be se ka tɔɔrɔ o cogo ra wa? Walama ne bena batize ni tɔɔrɔ ye cogo min na, aw be se ka batize o cogo ra wa?» ³⁹ O ka a jaabi ko: «Onhɔn, an be se.» Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can lo, ne bena tɔɔrɔ

cogo min na, aw bena tɔɔɔ o cogo ra; ne bena batize cogo min na, aw bena batize o cogo ra. ⁴⁰ Nka ka sigi ne kininboroyanfan fe, walama ka sigi ne numanboroyanfan fe, o dibaga te ne ye. Ala ka o sigiyɔɔɔ laben mɔɔ minw ye, a bena di olugu le ma.»

⁴¹ Karamɔɔden tɔ tan ka o kuma men minke, olugu dimina Yakuba ni Yuhana kɔɔ. ⁴² O ra, Yesu ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Aw k'a lon ko minw be jate i ko siya were mɔɔ ta kuntigiw, olugu be o siyaw mara jagboya ra; jamana mɔɔbabaw fana be o ta fanga digi mɔɔ tɔw kan. ⁴³ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Min b'a fe ka ke mɔɔba ye aw ra, o tigi ka kan ka ke tɔw ta baarden le ye. ⁴⁴ Min b'a fe ka ke aw ra namɔɔ ye, o tigi ka kan ka ke tɔw bee ta jon ye. ⁴⁵ Sabu Min kera Adamaden ye*, ale yere ma na janko mɔɔ ye baara ke a ye, nka a nana ka na baara ke mɔɔ ye le, ani ka a yere nin di, ka ke mɔɔ caman kunmabɔsara ye.»

*Yesu ka fiyentɔce do na yele
(Matiyu 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Ayiwa, o sera Zeriko. Yesu ni a ta karamɔɔdenw, ani jama caman tun be bɔra dugu kɔɔ minke, o y'a sɔɔ fiyentɔce do tun siginin be sirada ra, a be daariri kera; a tɔɔ ye ko Baritime, Time dence lo. ⁴⁷ A k'a men minke ko Yesu Nazaretika le be temena, a perenna ka a wele ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.» ⁴⁸ Mɔɔ caman songora a ra ko a ye je. Nka a ka do le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»

⁴⁹ Yesu lɔra, k'a fɔ ko o ye a wele ka na. O tagara fiyentɔɔ wele, k'a fɔ a ye ko: «I hakiri sigi! I wuri, Yesu bɛ i welera.»

⁵⁰ A k'a ta deregeba firi dugu ma, ka pan ka wuri, ka na Yesu fɛ. ⁵¹ Yesu ka a jininka ko: «I b'a fɛ ne ye mun le kɛ i ye?» A ko: «An karamɔɔ, ne b'a fɛ ka yeri kɛ le tuun.» ⁵² Yesu k'a fɔ a ye ko: «Taga! I ta lanaya ka i kenɛya!» O yɔrɔnin kelen bɛɛ, a padenw yɛlɛra, a tugura Yesu kɔ.

11

Yesu donna Zeruzalɛmu

(Matiyu 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-

19)

¹ Yesu ni a ta karamɔɔdenw surunyara Zeruzalɛmu na tuma min na, ani Betifaze, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kɛrɛ fɛ, Yesu ka a ta karamɔɔden fla ci. ² A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min flɛ an ɲa fɛ, aw ye taga yi; ni aw sera yi dɔrɔn, aw bɛna faliden dɔ sirinin ye, mɔɔ ma yɛlen min kan fɔlɔ. Aw y'a foni ka na ni a ye yan.

³ Ni mɔɔ dɔ ka aw jininka ko: «Mun kosɔn aw bɛ nin kɛra?» Aw ye o tigi jaabi ko: «An Matigi le mako b'a ra; a ko a bɛna a kɔsegi aw ma sisan.»

⁴ Karamɔɔdenw tagara minke, o tagara a sɔrɔ ko faliden sirinin bɛ bon dɔ da ra sira kɛrɛ fɛ. O k'a foni. ⁵ Mɔɔ minw tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu dɔw ko karamɔɔdenw ma ko: «Aw bɛ mun le kɛra tan? Mun kosɔn aw bɛ nin faliden fonina?»

⁶ Karamɔɔdenw ka o jaabi i ko Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na. O ka faliden to o boro.

⁷ Karamɔɔdenw nana ni fali ye Yesu fɛ; o ka o

ta derege dɔw la fali kɔ ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ Mɔgɔ caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu ja; dɔw ka yiriboromisen dɔw tigetige bin kɔnɔ, ka na o lala sira kan. ⁹ Mɔgɔ minw tun be Yesu ja fe, ani minw tun be a kɔ fe, o beɛ tun be perenna ko:

«Hozana*, an ye Ala tando.

Min be nana Matigi tɔgɔ ra, dugawu ye ke o ye.

¹⁰ Masaya min be nana, Ala ye baraka don o masaya ra.

An bemace Dawuda ta masaya lo.

Nɔɔɔ ye la Ala tɔgɔ kan sanfeyɔrɔw beɛ ra!»

¹¹ O sera Zeruzalemu minke, Yesu tagara don Alabatosoba kɔnɔ. A ka fenw beɛ flefle minke, a bɔra ka taga Betani, ani a ta karamɔgɔden tan ni fla, sabu su tun be jini ka ko.

Yesu ka torosun dang

(Matiyu 21.18-19)

¹² O lon dugusagbe o bɔtɔ Betani, kɔngɔ ka Yesu mina. ¹³ A ka torosun dɔ ye yɔrɔjan; flaburu tun b'a ra. A gbarara a ra ka a fle ni a bena den sɔrɔ a ra. Nka a sera a kɔrɔ tuma min na, a ma foyi sɔrɔ a ra ni flaburu dɔrɔn te, sabu a dentuma tun ma se ban. ¹⁴ A ko o torosun ma ko: «Mɔgɔ si tena den sɔrɔ ele ra ka a domu tuun.» A ta karamɔgɔdenw ka o kuma men.

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(Matiyu 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

15 O sera Zeruzalemu minke, Yesu donna Alabatosoba lu kɔnɔ. Fiyeekebagaw ani san-nikebaga* minw tun be Alabatosoba lu kɔnɔ, a ka olugu beɛ gben ka bɔ; a ka warifalenbagaw ta tabaliw ɲonɲonɲoni ka ben, ani tunganifiyeerebagaw ta siginanw. 16 A ma sɔn mɔgɔ si ye don ni fiyeeɛfen ye Alabatosoba kɔnɔ tuun. 17 O ko, a ka o karan k'a fɔ ko: «A sebera Ala ta Kuma ra ko: <Ne ta bon bɛna wele le ko siyaw beɛ ta Aladaariyɔrɔ.> Nka aw kɔni ka a yelema ka a ke sonw dogoyɔrɔ le ye†.»

18 Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* ka o kow mɛn minke, o ka ke Yesu fagasababu ɲini ye; o tun be siranna a ɲa sabu a ta karan tun ka mɔgɔ beɛ kun mina.

19 Wulada sera minke, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra dugu kɔnɔ.

*Lanaya ni Aladaari ni yafari
(Matiyu 21.20-22)*

20 O dugusagbe sɔgɔmada jooɲa fe, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tɛmɛtɔ sira kan, karamɔgɔdenw ka o torosun ye, a jara fɔ ka se a lilinw ma.

21 Piyeri hakiri jigira Yesu ta kuma fɔnin na. A ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, a fle, i ka torosun min danga kunu, a jara.»

22 Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Aw ye la Ala ra.» 23 A ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min k'a fɔ nin kuru ye ko a ye bɔ a nɔ ra ka taga ben kɔgɔji ra, ni o tigi ma sigiya a

---

* **11:15** 11.15 O mɔgɔw tun be beɲanw fiyeeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **11:17** 11.17 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yereɲi 7.11.

jusukun na fiyewu, ni a lara a ra ko ale ka min fo ko Ala bena o ke, o ko bena ke o tigi ye. ²⁴ O le koson ne b'a fo aw ye ko ni aw ka Ala daari fen o fen na, aw ye la a ra ko aw ka o soro ka ban; ni o kera, Ala bena o fen di aw ma.

²⁵ «Nka ni aw wurira ka lo wagati min na ko aw be Ala daari, ni aw hakiri jigira a ra ko mogo do ka aw hake ta, aw ye yafa o tigi ma, janko aw Fa Ala min be sankolo ra, o ye aw ta hakekow yafa aw ma fana. ²⁶ [Sabu ni aw te yafa jagon ma, aw Fa Ala min be sankolo ra, o tena yafa aw fana ma aw ta hake kow ra.]»

*Yesu ta fanga soroyoro
(Matiyu 21.23-27; Luka 20.1-8)*

²⁷ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw tagara Zeruzalemu tuun. Ka Yesu yaalayaalato Alabatosoba konso, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekorobaw nana a fe. ²⁸ O ka a jininka ko: «I be nin kow kera fanga juman le sababu ra, ani jon le fana ka o fanga di i ma.»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne bena aw jininka fen kelenpe ra, aw ye ne jaabi o ra; ni o kera, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana bena o fo aw ye. ³⁰ Ne ko: jon le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow? Aw ye ne jaabi o ra.» ³¹ O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?> ³² Nka ni an fana k'a fo ko: <Mogow lo>, o tuma...» O tun be siranna jama ja, sabu mogow bee tun be Yuhana jatera ko Ala ta cira do lo can

ra. ³³ O koson o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lon. Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

12

Baaradenjuguw ta ko (Matiyu 21.33-46; Luka 20.9-19)

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ka talen dow fo mogow ye. A ko: «Ce do le tun ka rezenforo sene, ka a lamini ni sansan ye, ka rezencongoyoro do sozi fara ra, ka gbata do lo foro korosibagaw ye. O ko, a ka o foro karifa baaraden dow ma ka taga tagama ra. ² Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden do ci o rezenforo korosibagaw fe ko a ye taga rezenmo do mina ka na ni a ye. ³ Nka rezenforo korosibagaw ka a mina ka a bugo, ka a borolakolon ghen ka taga. ⁴ Forotigi ka baaraden do were ci o fe tuun; o ka o fana mina ka a bugo ka a mandimi a kunkolo ra, ka a neni. ⁵ Forotigi ka mogo sabanan ci; o ka o faga. O ko, a ka caman were ci; nka o ka olugu dow bugo, ka dow faga. ⁶ Ayiwa, a tun tora a dence le ye, a be min kanu. A laban a ka o ci ka taga rezenforo korosibagaw fe, ko: <O bena ne dence koni bonya.> ⁷ Nka rezenforo korosibagaw ka o ye minke, o k'a fo jagon ye ko: <Nin le bena cen ta! Aw ye na, an y'a mina ka a faga; ni o kera, foro be ke an ta ye.> ⁸ O ka a mina ka a faga ka taga a firi rezenforo ko fe.»

⁹ Yesu ko: «Ayiwa, forotigi bena mun le ke sa? Sigiya t'a ra, a bena na o rezenforo korosibagaw

faga, ka foro karifa mɔgɔ wɛrɛw ma. ¹⁰ Aw ma nin kuma karan Kitabu kɔnɔ wa, ko:

«Bonlɔbagaw banna kabakuru min na,
o le nana kɛ kabakuru sɔbɛman ye, ka kɛ bon
kabakuru folɔ ye.

¹¹ O kow bɛɛ bɔra Matigi yɛrɛ le ra, o kɛra kabako
ye an ɲa na.» »

¹² Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ cogoya
ɲinina ka Yesu mina, sabu o tun k'a lɔn ko a ka
o kuma fɔ olugu le ma. Nka o siranna jama ɲa,
o ka Yesu to yi ka taga.

Ninsɔngɔ sarako

(Matiyu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ Yahudiyaw ta ɲamɔgɔw ka Farisi* dɔw, ani
Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci Yesu fɛ, janko o ye a
minasababu sɔrɔ ni a yɛrɛ darakuma dɔw ye.

¹⁴ O mɔgɔw nana a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ,
an k'a lɔn ko i bɛ can le fɔ, i tɛ siran mɔgɔ ɲa, i
fana tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra; i bɛ mɔgɔw karan Ala
ta sira ra ka kapa ni can le ye. Ayiwa, yala ka
ninsɔngɔ sara masacɛba Sezari ye, o bɛnnin lo
wa? An ka kan ka a sara wa, walama an man
kan ka a sara?»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun ka o mɔgɔw ta flankafuya
lɔn; a k'a fɔ o ye ko: «Mun na aw b'a fɛ ka ne
kɔrɔbɔ? Aw ye na ni tama kelen ye, janko ne
y'a fɛ.» ¹⁶ O nana ni tama kelen ye. Yesu ka o
ɲininka ko: «Jɔntigi ta ja ni a toɔgɔ le bɛ wari
nin kan?» O ko: «Masacɛba Sezari.» ¹⁷ Yesu
ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari

ma, ka Ala ta kosegi Ala ma.» Yesu ta kuma ka o kononoban.

*Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra
(Matiyu 22.23-33; Luka 20.27-40)*

¹⁸ Ayiwa, Sadusiw*, minw b'a fo ko mogow si su tena kunu lahara, olugu nana Yesu fe ka na a jininka ko: ¹⁹ «An karamogow, cira Musa tun ka nin kuma sebe sariya* ra ko: <Ni ce do ka muso furu, ka sa k'a sorow a ma den sorow ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den sorow ni a ye a balemace no ra.> ²⁰ Ayiwa, balemace wolonfla tun be yi. Folo ka muso furu, ka sa, a ma den to a ko. ²¹ Flanan ka muso ta, ka sa, a ma den to a ko; sabanan fana ta kera ten. ²² Ayiwa, o ce wolonfla si ma den to o ko. Olugu bee sanin ko muso yere sara. ²³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara, o muso bena ke jon kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu?»

²⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Nin le koson aw firira: sabu aw ma Kitabuwa ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lon. ²⁵ Sabu ni mogow nana kunu ka bo saya ra lahara, ce tena muso furu, muso fana tena di ce ma. Mogow bena ke i ko melekew be cogo min na sankolo ra. ²⁶ Ayiwa, min kera suw kunuko ye, Ala ka kuma min fo cira Musa ye yiritunin tasumaman korow, aw ma o karan Musa ta Kitabu konow wa? Ala ko: <Ne ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ²⁷ O korow ye ko Ala te mogow

---

12:19 12.19 Nin kuma fora Sariya 25.5-6.
kuma fora Bori 3.2,6,15-16.

12:26 12.26 Nin

saninw ta Ala ye; mɔgɔ janamanw ta Ala lo. O ra, aw lafiricogo juguyara kosebe.»

Sariyaw beɛ ra belebebeba
(*Matiyu 22.34-40; Luka 10.25-28*)

²⁸ Sariya karamɔgɔ* do tun ka Yesu ni o mɔgɔw ta kumaw men; a k'a ye ko Yesu tun ka o jaabi ka na minke, a gbarara a ra ka a jininka ko: «Sariya juman le be Ala ta sariyaw* beɛ na fe?»

²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Sariya min be tɔw beɛ na fe, o fle nin ye:

«Aw Izirayelimɔgɔw, aw ye lamenni ke. An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye.

³⁰ I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun beɛ ye, ani i nin beɛ, ani i ta miiriya beɛ, ani i baraka beɛ.»

³¹ Sariya flanan fle nin ye:

«I ka kan ka i mɔgɔɔgɔɔn kanu i ko i yere.»

Ala ta sariyaw beɛ ra, do man bon ka teme nin fla kan.»

³² O sariya karamɔgɔ k'a fo Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, o jana; i ka can fo, k'a fo ko: «Ala kelenpe le be yi, Ala were te yi ale ko.» ³³ Ani ko: «Ni i be Ala kanu ni i jusukun beɛ ye, ani i hakiri beɛ, ani i baraka beɛ, ka i mɔgɔɔgɔɔn kanu i ko i yere, o ka fisa ni saraka jenitaw, ani saraka fagataw beɛ ye.» »

³⁴ Yesu k'a ye ko o ce ka jaabiri ke ni hakiri ye minke, a k'a fo a ye ko: «I yoro man jan Ala ta

---

12:30 12.30 Nin kuma fora Sariya 6.4-5.   **12:31** 12.31 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.18.   **12:32** 12.32 Nin kuma fora Sariya 4.35.   **12:33** 12.33 Nin kuma fora Oze 6.6.

Masaya* ra.» O kɔ, mɔgɔ si ma sɔn k'a jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden dɔrɔn ye
(Matiyu 22.41-46; Luka 20.41-44)*

³⁵ Ayiwa, Yesu nana ke mɔgɔw karan ye Alabatosoba kɔnɔ; a ka o jininka ko: «Mun kosɔn sariya karamɔgɔw* b'a fɔ ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bɛna ke Dawuda Mamaden* le ye? ³⁶ K'a sɔrɔ Dawuda yere k'a fɔ Nin Saninman* baraka ra ko:

«Matigi Ala k'a fɔ ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fɛ,

fɔ ne ye i juguw mina ka o bla i sen kɔrɔ.» »

³⁷ «Ayiwa, ni Dawuda yere bɛ o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a bɛ se ka ke Dawuda Mamaden cogo di.»

Jamaba min tun bɛ Yesu lamenna, a ta kumaw tun diyara olugu ye kosebɛ.

*Yesu ka sariya karamɔgɔw dɔgɔya
(Matiyu 23.1-36; Luka 20.45-47)*

³⁸ Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yere kɔrɔsi sariya karamɔgɔw* ra dɛ! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fɛ mɔgɔ tɔw le ye olugu fɔ jamayɔrɔw ra. ³⁹ Ni o ka don karansow* kɔnɔ, nɔfɛsigiyɔrɔw le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyɔrɔw ra, sigiyɔrɔwɔnmanw le ka di o ye. ⁴⁰ O bɛ muso cɛ saninw borofɛnw bɛɛ domu. O bɛ Ala daari ka mɛɛn janko mɔgɔw ye o kɔrɔsi. O le kosɔn, o ta kiti bɛna gbɛleya ka tɛmɛ tɔw ta kan.»

Muso fagantan ta saraka
(Luka 21.1-4)

⁴¹ Yesu tun siginin be Alabatosoba kono k'a nasin sarakablaminan ma, ka to ka magow ta waridicogo fe. Nafrotigi caman tun be wari caman blara sarakablaminan kono. ⁴² A ka muso fagantan do ye fana, min ce sara, o nana warimisennin fla bla sarakablaminan kono; o wari tun te teme tama fla kan. ⁴³ O tuma ra, Yesu k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko minw bee ka wari bla sarakablaminan kono, nin muso fagantan min ce sara, ale ta wari dinin le cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁴⁴ Sabu tow ka fitini doron le bo o ta naforo ra ka o di; nka ale ni a ta fagantanya, a k'a ta wari bee le di; hali domuni songo ma to a boro tuun.»

13

Yesu ka Zeruzalemu ciko fo
(Matiyu 24.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Yesu bora Alabatosoba kono wagati min na, a ta karamogoden kelen ko a ma ko: «An karamogo, ele ye nin Alabatosoba locogo fe! A kabakuruw ka bonbon, a ce ka jil!» ² Yesu ka a jaabi ko: «I ja be nin bonba ra ke! Nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jogon kunna.»

Dununalaban tawaw
(Matiyu 24.3-14; Luka 21.7-19)

³ O ko, Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan, ka a ja sin Alabatosoba ma. Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ni Andere, olugu gbarara a ra o danna,

ka a jininka; ⁴ o ko: «O kow bena ke wagati min na, ani fen bee labanwagati tagamasiyen fo an ye?»

⁵ O tuma ra Yesu ka kuma ta, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. ⁶ Sabu mogo caman bena na ni ne togo ye, k'a fo ko olugu le ye Kisibaga* ye. O bena mogo caman lafiri. ⁷ Ni aw nana to ka kere mankanw men ka kere kibaroyaw men wagati min na, aw hakiri kana jagami; sabu jagboya lo, o kow ye ke. Nka o si te a laban ye folo. ⁸ Siya do bena wuri siya do were kama, jamana do bena wuri do were kama. Dugukoloyeyerew, ani kongoba bena ke yoro caman na. O kow bee ye tooro damina le ye, i n'a fo muso jigibagato ta tooro damina.

⁹ «Ayiwa, aw ye aw yere korosi; o bena aw mina ka taga ni aw ye kititigebagaw fe, o bena aw bugo ni gbepe ye karansow* konon. O bena aw mina ka taga ni aw ye jamana namogow fe, ani masacew fe ne togo koson, janko aw ye taga ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁰ O cogo ra, Kibaro Diman* waajuri ka kan ka ke siyaw bee ye folo.

¹¹ «Ayiwa, ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyoro ra, aw bena kuma min fo, aw kana kon ka hami o ra. Ni Ala ka kuma min don aw da ra o wagati yere ra, aw ye o le fo; sabu aw yere le tena kuma, nka Nin Saninman* le bena kuma aw no ra. ¹² Mogo dow bena o yere balema mina k'a di ko a ye faga; face dow bena o yere den mina k'a di. Denw bena muruti o worobagaw kama ka o faga. ¹³ Mogow bee bena aw koninya ne togo

koson, nka ni mogo min ka nin kow sonmina fo ka taga se a laban ma, o tigi be kisi.»

Fen haramunin ta tɔɔɔ
(*Matiyu 24.15-28; Luka 21.20-24*)

¹⁴ «Ayiwa, Ala be fen haramunin min koninya, ni aw nana o siginin ye yoro do ra, a tun man kan ka ke yoro min na (min be nin kumaw karan, o ye jija ka a koro lon)! Ni o wagati sera k'a soro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe. ¹⁵ Ni a ka mogo min soro biribon san fe, o tigi kana jigi ko a be don a ta bon konɔ ka taga fen do ta. ¹⁶ Ni a ka mogo min soro foro ra, o tigi kana seko so konɔ ka taga a ta deregeba ta. ¹⁷ O lonw na bono bena muso lasiritow soro, ani minw be sin dira denw ma. ¹⁸ Aw ye Ala daari janko o kow ketuma kana ben sanji ni neneba wagati ma; ¹⁹ sabu o lonw bena ke tɔɔɔlonbaw le ye, min jagon ma deri ka ye ban kabini Ala ka dununa dan, fo ka na se bi ma; a jagon fana tena ye tuun fiyewu. ²⁰ Ni Ala tun ma o tɔɔɔw wagati surunya, mogo si tun tena kisi. Nka a ka o tɔɔɔw wagati surunya a ta mogo janawolomaninw koson. ²¹ Ni do k'a fo aw ye ko: <A fe, Kisibaga* be yan,> walama ko: <A be yan fe yi,> aw kana la a ra. ²² Sabu faninyafobaga dow bena wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafobaga dow fana bena wuri, ka tagamasiyenw, ani kabakow ke, janko ka Ala ta mogo janawolomaninw lafiri, ni o tun be se ka ke. ²³ Ayiwa, aw ye aw yere korosi; ne koni ka aw lasomi a bee ra ka ban.»

*Yesu nacogo ka bɔ sankolo ra
(Matiyu 24.29-31; Luka 21.25-28)*

²⁴ «Ayiwa, o wagatiw tɔrɔw temenin kɔ,
«tere bɛna kɛ dibi ye, karo fana tena yeelen bɔ
tuun;

²⁵ lolow bɛna bɔ sankolo ra ka benben.
Sebagaya minw bɛ sankolo ra, olugu bɛna
yuguyugu ka bɔ o nɔ ra.»

²⁶ O tuma ra, Min kɛra Adamaden ye*, aw bɛna
o natɔ ye sankabaw kan ni sebayayaba ye, ani
nɔɔrɔba. ²⁷ O kɔ, a bɛna a ta mɛlekɛw ci; olugu
bɛna a ta mɔgɔ janawolomaninw lajen ka bɔ
dunupa fan naani na, k'a damina dunupa kun
kelen na, ka taga se fɔ a kun dɔ ra.»

*Torosun ta karan
(Matiyu 24.32-35; Luka 21.29-33)*

²⁸ «Aw ye torosun cogo kɔrɔsi, k'a to o ye aw
karan: ni aw k'a ye ko a borow bɛ nugura ka
flaburuw bɔ tuma min na, aw b'a lɔn ko samiya
surunyara. ²⁹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko
nin kow bɛ kɛra tuma min na, aw y'a lɔn ko Min
kɛra Adamaden ye*, ko o nawagati le surunyara,
ko a sera ka ban. ³⁰ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi
mɔgɔw bɛɛ tena sa ka ban, fɔ nin kow bɛɛ ye kɛ
k'a dafa. ³¹ Sankolo ni dugukolo bɛna temɛ, nka
ne ta kuma tena temɛ fiyewu.»

*Mɔgɔ si tɛ dunupa labanwagati lɔn
(Matiyu 24.36-44)*

³² «Nin kow bɛna kɛ lɔn min na, ani wagati
min na, mɔgɔ si tɛ o lɔn; hali sankolo mɛlekɛw
t'a lɔn, hali Den min bɔra Ala ra, ale t'a lɔn; Fa
Ala kelenpe le b'a lɔn. ³³ Aw ye aw yerɛ kɔrɔsi,

aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw ma o kow kewagati lon. ³⁴ Ayiwa, a bena ke i ko ce min tagato tagamajan do ra, a boto so kono a ka so kopaw karifa a ta baaradenw ma, ka bee ta baara yira a ra, k'a fo bonkorosibaga ye ko ale ye bon korosi. ³⁵ O koson aw ye aw janto aw yere ra, sabu bontigi bena na wagati min na, aw ma o lon. A bena na wulada fe wa, walama su dugutarama fe wa, walama dondokasituma ra wa, walama sogomada fe wa, aw ma o lon. ³⁶ O ra, aw kana a to a ye na ka na bara aw ra ka aw to sunogo ra. ³⁷ Ne be min fo aw ye, ne be o kelen le fo tow bee ye, ko aw ye aw janto aw yere ra.»

14

Mogow ka janfa siri Yesu kama

(Matiyu 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Ayiwa, a to tun tora tere fla Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe*, ani burufunubari panagbe* be se. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* tun be Yesu minacogo jinina ceguya ra, ka a faga. ² Nka o ko, ko a ko man kan ka ke panagbe wagati ra, ko ni o te, mogow bena muruti.

Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na

(Matiyu 26.6-13; Yuhana 12.1-8)

³ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatocce Simon ta bon kono. Ka Yesu to domuni na, muso do nana don bon kono. Daganin cejumanba do tun be a boro; turu kasadiman yereworo songogbelen do tun be o kono. Ayiwa, a ka o daganin ci ka o turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁴ Ayiwa, mogow

minw tun be o yoro ra, olugu dow dimina; o k'a fo jogon ye ko: «Nin turu kasadiman cenkun ye mun ye? ⁵ Nin turu tun be se ka fiyeere ka teme hali warigbe keme saba* kan, ka o wari di fagantanw ma!» O dimina o muso koro kosebe. ⁶ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Aw ye muso to nasuma ra; mun koson aw be a jusu kasi? A ka konuman le ke ne ye. ⁷ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan wagati bee; ni wagati o wagati ka di aw ye, aw be se ka o dem; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bee de! ⁸ Muso ka a seko le ke. A ka ne fari mun ka a kasa diya, ne ta sutarari le kama. ⁹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yoro o yoro dunuwa konon, nin muso ka min ke, o ko fana bena lakari, ka mogow hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa

(Matiyu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ Ayiwa, Zudasi Sikariyoti, min tun ye Yesu ta karamogoden tan ni fla do ye, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka taga a fo o ye ko ale be se ka Yesu don o boro. ¹¹ O ka o kuma men minke, o diyara o ye. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. Zudasi ka ke cogo do jini ye, a bena se ka Yesu soro ka a don o boro cogo min na.

Jonyaban janagbe ta domuni

(Matiyu 26.17-25; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

---

* **14:5** 14.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dow ta san kelen baara sara jogonna le ye.

¹² Ayiwa, Burufunubari janagbe* tere folo, Jonyaban janagbe ta saraka be faga lon min na, Yesu ta karamogodenw k'a jininka ko: «I b'a fe an ye taga Jonyaban janagbe* ta domuni laben i ye min?» ¹³ Yesu ka a ta karamogoden fla ci k'a fo o ye ko: «Aw ye taga dugu konɔ, aw bena taga ben ni ce do, ye ji be daga ra a kun na, aw ye tugu a ko. ¹⁴ Ni a tagara don lu min konɔ, aw y'a fo o lutigi ye ko: «An karamogo ko, ko ale ni a ta karamogodenw bena Jonyaban janagbe domuni ke bon min konɔ, ko o bon be min?» ¹⁵ Ayiwa, a bena bonba do yira aw ra sankaso san fe, fen bee be a konɔ, a labennin lo ka ja. Aw bena Jonyaban janagbe domuni laben an ye o bon le konɔ.» ¹⁶ Karamogodenw tagara; o tagara se dugu konɔ, k'a soro i ko Yesu k'a fo o ye cogo min na. O ka Jonyaban janagbe domuni laben.

¹⁷ Ayiwa, tere benna minke, Yesu nana ni a ta karamogoden tan ni fla ye. ¹⁸ Ka o siginin to domuni na, Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw minw be domuni kera ni ne ye, aw ra kelen bena ne janfa.» ¹⁹ Karamogodenw jusu kasira. O bee k'a jininka kelen kelen ko: «Ne lo wa, an karamogo?»

²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw mogo tan ni fla ra kelen lo; min boro ni ne boro be domuniminan kelen konɔ. ²¹ Min kera Adamaden ye*, o bena sa i ko a sebera a ta ko ra Kitabu konɔ cogo min na. Nka mogo min bena ke sababu ye k'a janfa, bono bena o tigi soro. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.»

Jenɲogɔnya domuni
(*Matiyu 26.26-30; Luka 22.15-20; Korentikaw*
fɔlɔ 11.23-25)

²² Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige k'a di karamogodenw ma, k'a fɔ o ye ko: «Aw y'a mina; nin ye ne farikolo le ye.» ²³ O kɔ, a ka jifiye ta; rezenji tun b'a kɔnɔ. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma; o bɛɛ ka dɔ min a ra; ²⁴ A k'a fɔ o ye ko: «Nin ye ne jori le ye, Ala ta jenɲogɔnya* jori, min bonna mɔgɔ caman kosɔn. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu, fɔ lon min na ne bɛna a min Ala ta Masaya* ra tuun, cogo wɛrɛ ra.» ²⁶ Ayiwa, o ka Alatandodɔnkiri dɔw la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bɛna ban ale ra
(*Matiyu 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana*
13.36-38)

²⁷ Ayiwa, Yesu k'a fɔ karamogodenw ye ko: «Aw bɛɛ bɛna bori ka ne kelen to, sabu a sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: <Ne bɛna sagagbɛnbaga faga, sagaw bɛɛ bɛna janjan.> »

²⁸ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bɔ saya ra, ne bɛna taga aw kɔnɔ Galile.»

²⁹ Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «Hali ni tɔw bɛɛ borira ka i to, ne kɔni tena bori ka i to fiyewu.» ³⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye, ko bi su nin na yɛrɛ, sani dondo ye kasi ka se sɲaga fla, ele bɛna a fɔ mɔgɔw ye fɔ sɲaga saba ko i ma ne lon.» ³¹ Nka Piyeri k'a fɔ tuun k'a gbɛleya ko:

«Hali ni a kera ko ne bena sa ni i ye le, ne tena son k'a fo ko ne ma i lon.» Karamogoden tow be tun be o kuma kelen le fora.

*Yesu ni karamogodenw tagara Zetisemane
(Matiyu 26.36-46; Luka 22.39-46)*

³² Ayiwa, o tagara yoro do ra min togo ye ko Zetisemane. Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Aw ye sigi yan, ne be taga Ala daari.»

³³ A tagato, a tagara ni Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ye; siranya ka ke a soro ye, k'a nin tooro kosebe. ³⁴ A k'a fo o ye ko: «Ne nin tooronin lo kosebe, fo k'a ke i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana.»

³⁵ A tagara na fe doonin ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma ka Ala daari, ko ni a tun be se ka ke ko nin wagati tooro kana ale soro. ³⁶ A tun b'a fora ko: «Ne Fa, foyi si te i kana; nin tooro yoro janya ne ra; nka o be n'a ta, ne yere sago kana ke, fo ele sago.»

³⁷ O ko, a sekora ka na karamogodenw koro, ka na a soro ko olugu be sunogora. A ko Piyeri ma ko: «Simon, ele be sunogora le wa? Ele ma se ka to pana ka hali wagati kelen ke wa! ³⁸ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra. Konuman miiriya be mogo kono, nka a farisogo baraka ka dogo.»

³⁹ O ko, Yesu gbarara na fe tuun ka Ala daari, ka seko o kuma kelenw kan. ⁴⁰ A sekora tuun ka n'a soro o be sunogora, sabu sunogo tun ka o padenw gbiriya. O be min fo Yesu ye, o ma o lon tuun.

⁴¹ Yesu tagara ka seko ka na a sinaga sabanan na minke, a k'a fo o ye ko: «Aw be sunogora

ka aw yeɛɛ laganfiya le wa? Ayiwa, a banna sa! Wagati sera! Min kera Adamaden ye*, o bena o janfa ka a don jurumunkebagaw boro. ⁴² Aw ye wuri, an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayoro ra
(Matiyu 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴³ O yoronin beɛ, ka Yesu to kuma ra, a ta karamogoden tan ni fla ra, kelen min togo ye ko Zudasi, ale nana; jama tun b'a ko, kerɛkemuruw, ani berew be o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow, ani cekorobaw le tun ka o ci. ⁴⁴ Zudasi min tun kera Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen do yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mogow min fo ni kanuyafari ye, ale lo; aw y'a mina ka taga ni a ye, ka a korosi ka na.» ⁴⁵ O sera minke doron, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fo ko: «An karamogo!» A ka Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁶ Ayiwa, o mogow kera Yesu kan, k'a Yesu mina. ⁴⁷ Yesu ta karamogoden minw tun be ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bo, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce toro kelen caron ka bo yi. ⁴⁸ Yesu ka kuma ta k'a fo o ye ko: «Aw nana ne ko ni berew ni kerɛkemuruw ye ko aw bena ne mina, k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye. ⁴⁹ Ne tun be ni aw ye lon beɛ. Ne tun be mogow karan Alabatosoba konɔ, aw ma se ka ne mina. Nka nin kera janko ko minw tun sebera Kitabu konɔ, o ye ke can ye.»

⁵⁰ Karamogodenw beɛ borira, ka taga k'a to yi.

⁵¹ Kanbelennin do tun tugura Yesu ko, ale tun ka

birifani dōron le melege a yeɛ ra. O ka ale fana mina. ⁵² Nka a ka a yeɛ tufa ka a ta birifani to o boro, a fari lakolon borira ka taga.

O tagara ni Yesu ye kititigeyɔɔ ra
(*Matiyu 26.57-68; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24*)

⁵³ O tagara ni Yesu ye sarakalasebagaw kunti-giba* ta lu kōnō. Sarakalasebagaw* kuntigi tōw bēɛ nana jōgōn lajen, ani cēkōrobaw ni sariya karamōgōw*. ⁵⁴ Piyeri tora yōrōjan a bē tugura o kō, fō ka taga don sarakalasebagaw kuntigiba ta lu kōnō. A sigira ni lu kōrōsibagaw ye ka kē tasuma ja ye.

⁵⁵ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigēbagaw ta jenkuru* mōgōw bēɛ tun bē kuma dō jinina Yesu kama min bē se ka kē a fagasababu ye, nka sababu ma sōrō. ⁵⁶ Sabu caman tun bē faninya seereya dōw fōra Yesu kama, nka olugu ta kumaw tun tē benna kelen ma. ⁵⁷ O bēɛ n'a ta, jama ra mōgō dōw wurira ka faninya seereya dō fō a kama; o ko: ⁵⁸ «An k'a men a fē ko: <Mōgōw boro ka Alabatosoba min lō, ne bēna o ci ka dō wēɛ lō tere saba kōnō, min tēna kē mōgō boro nō ye.> » ⁵⁹ O bēɛ n'a ta, o ta kumaw ma bēn kelen ma.

⁶⁰ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lō jama cē ra ka Yesu jininka ko: «Mōgōw bē kuma minw fōra i kama, i ko di o ra?» ⁶¹ Yesu jera, a ma foyi fō. Sarakalasebagaw kuntigiba ka a jininka tuun, ko: «Ele le ye Kisibaga* ye wa, ani Den min bōra Ala ra*, an bē Ala min bato?»

⁶² Yesu ka a jaabi ko: «Ōnhōn, ne lo. Min kera

Adamaden ye*, aw bɛna o siginin ye Sebɛɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ, o kɔ, aw bɛna a nato ye sankabaw kan ka bɔ sankolo ra.»

⁶³ O fora minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fɔ ka a yɛɛ ta derege mina ka a faran; a ko: «An mako tɛ mɔgɔ si ta seereya ra tuun! ⁶⁴ A ka Alatɔgɔcɛnkuma minw fɔ, aw ka o mɛn. Aw ko di?» O bɛɛ bɛnna a ma ko a ka kan ka faga le. ⁶⁵ Dɔw ka kɛ daji tu ye a kan, ka a ja siri, ka a bugɔ ni borokuru ye, k'a fɔ a ye ko: «Min ka i bugɔ, o tɔgɔ lɔn k'a fɔ!» Lu kɔrɔsibagaw fana ka a mina, ka tɛgɛ ci a toro kɔrɔ.

Piyeri ko a ma Yesu lɔn

(Matiyu 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ayiwa, Piyeri tun bɛ lu kɔnɔ, dugumayɔrɔ ra; sarakalasebagaw kuntigiba* ta baaradenmuso dɔ nana. ⁶⁷ Muso ka Piyeri ye, a bɛ tasuma jara; a ka a lalaga k'a flɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ele fana tun bɛ ni Yesu Nazaretikacɛ ye.» ⁶⁸ Piyeri ma lɔ a ra; a ko: «Muso, i bɛ min fora, ne ma o lɔn, ne m'a faamu.»

O kɔ, Piyeri bɔra kɛnɛ ma ka taga lɔ luda ra. [Dondo kasira.]

⁶⁹ O muso nana Piyeri ye o yɔrɔ ra tuun minke, mɔgɔ minw tun bɛ yi, muso k'a fɔ olugu ye ko: «Cɛ nin fana ye o dɔ le ye!» ⁷⁰ Nka Piyeri ma sɔn ka lɔ a ra.

Wagati dɔɔnin tɛmɛnin kɔ, mɔgɔ minw tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu k'a fɔ Piyeri ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mɔgɔ dɔ le ye, sabu i ye Galileka ye.» ⁷¹ O tuma Piyeri karira fɔ k'a yɛɛ

danga; a ko: «Aw be nin ce min ta ko fora, ne ma o lon fiyewu!»

⁷² O yorɔnin beɛ ra dondo kasira a sɔnaga flanan na. O tuma Yesu tun ka kuma min fo Piyeri ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi sɔnaga fla, ele bena a fo fo sɔnaga saba ko i ma ne lon.» Piyeri ka ke kasi ye.

15

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(*Matiyu 27.1-2,11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38*)

¹ Ayiwa, o lon sɔgomada jona fe, sarakalasebagaw* kuntigiw ka ɔɔɔɔn ye ka kuma ni cekɔrobaw ye, ani sariya karamogow*, ani kititigebagaw ta jenkuru* mogow beɛ. O ka Yesu mina k'a siri, ka taga ni a ye Pilati fe. ² Pilati ka a pininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.»

³ Sarakalasebagaw* kuntigiw ka Yesu jaraki ko caman na. ⁴ Pilati ka Yesu pininka tuun, ko: «I te o jaabi wa? O be i jarakira nin ko minw beɛ ra, i te o mena wa?» ⁵ Yesu ma a jaabi tuun. O ka Pilati kononɔban kosebe.

Yesu fagako latigera

(*Matiyu 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16*)

⁶ Ayiwa, san o san, Jonyaban panagbe* ra, Pilati tun be kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun be o le labla. ⁷ O y'a sorɔ ce do tun be kaso ra, ale ni a toɔɔɔɔn; o ce

togo tun ye ko Barabasi. Olugu tun murutira fo ka mogo do faga. ⁸ Jama tagara Pilati fe, ka taga ke a daari ye ko a be deri ka min ke olugu ye san o san, ko a ye o ke. ⁹ Pilati ka o jaabi ko: «Aw b'a fe ko ne ye Yahudiyaw ta masace le labla wa?» ¹⁰ Sabu Pilati tun k'a lon ko pangboya doron le koson sarakalasebagaw kuntigiw tun ka Yesu mina ka na ni a ye ale fe. ¹¹ Nka sarakalasebagaw kuntigiw ka jama kononosu ko o y'a fo ko Pilati ye Barabasi le labla. ¹² Pilati ka kuma ta tuun k'a fo o ye ko: «O tuma aw be min wele ko Yahudiyaw ta masace, aw b'a fe ne ye mun le ke ale ra sa?» ¹³ O bee perenna ko: «A ye gbengben yiri ra!» ¹⁴ Pilati ko o ma ko: «A ka kojugu juman le ke sa?» O ka do fara o perenkan kan, ko: «A gbengben yiri ra!» ¹⁵ I n'a fo Pilati tun b'a fe ka jama sago ke, a ka Barabasi labla o ye. O ka Yesu bugo ni gbene ye; a ko, a k'a di ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tawo
(*Matiyu 27.27-31; Yuhana 19.2-3*)

¹⁶ Sorasiw tagara ni Yesu ye luba konon, min ye jamanatigi ta bonba ye. O ka sorasiw ta jenkuru to bee wele ka na. ¹⁷ O ka deregeba wulenman don Yesu ra, ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri a kun na. ¹⁸ O ko, o ka ke a logobo ye, k'a fo ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora.» ¹⁹ O ka a bugo a kun na ni kalama ye, ka daji tu a kan, ka o kinbiri gban a koron k'a ke i n'a fo o be a bonyara le. ²⁰ O ka a logobo ka ban tuma min na, o ka deregeba wulenman bo a ra, ka a yere

ta faniw don a ra tuun, ka bɔ ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

²¹ Ayiwa, ce dɔ tun be bɔra kongo ra, min tɔgɔ tun ye ko Simɔn; Sirenika tun lo, Alesandiri ni Rufusi face tun lo. Ale tɛmɛtɔ, o ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ²² O tagara ni Yesu ye yɔrɔ dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Gɔligota, o kɔrɔ ye ko Kunkolo yɔrɔ. ²³ O sera yi tuma min na, o ka fla dɔ jagami duven na ka o di a ma; nka Yesu ma a min. ²⁴ O ka Yesu gbengben yiri ra; o kɔ, sorasiw ka kara la* ka Yesu ta faniw tarantaran jɔgɔn na, janko o bɛɛ ye o ta sɔrɔta lɔn. ²⁵ Yesu gbengbenna yiri ra sɔgomada wagati le ra, o y'a sɔrɔ tere ma gban folɔ. ²⁶ O tun ka kuma min sɛbɛ yiri kan k'a fagakun yira, o ye nin ye, ko: «Yahudiyaw ta masace.» ²⁷ O ka benkannikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dɔw kan, kelen be a kininboroyanfan na, kelen be a numanboroyanfan na. ²⁸ [O cogo ra, min sɛbera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, o kera can ye, ko: «A jatera kojugukebaga dɔ ye.»]

²⁹ Tɛmɛbagaw tun b'a flɛra ka a nɛni, ka o kun kɔmi a ra k'a fɔ a ye ko: «Ele min ko i be se ka Alabatosoba ci, ka a lɔ kokura tere saba kɔnɔ, ³⁰ ayiwa, i yere kisi sa, i ye jigi ka bɔ gbengbenyiri ra!»

³¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* fana tun b'a lɔgɔbɔra k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «A ka tɔw kisi, nka a tɛ se ka a yere kisi!»

³² Ayiwa, Kisibaga*, Izirayeli* ta masace ye jigi sisan ka bo gbengbenyiri ra, janko an ye a ye, ka la a ra.» Mogo minw tun gbengbenna Yesu kere fe, olugu fana tun b'a nenina.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Matiyu 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

³³ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan beɛ ra fo ka taga wulada surunya. ³⁴ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye k'a fo ko: «Eloyi, Eloyi, lama sabakatani?» O korɔ ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?»

³⁵ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A fle, a be cira Iliya* le welera.»

³⁶ O ra kelen borira ka taga fu do ta, ka a su minnifen kumunin do ra, k'a dulon kalama do ra ka o la Yesu da ra ko a ye o sonson. A k'a fo a toɔɔɔnw ye ko: «Aw y'a to yi, an y'a fle, ni cira Iliya bena na a lajigi ka bo yiri ra.» ³⁷ Nka Yesu ka kulekanba ci ka sa.

³⁸ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. ³⁹ Sorasikuntigi min tun lonin be Yesu korɔ ka a korosi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.»

⁴⁰ Muso dow fana tun lonin be yorojan ka fleri ke. Mariyamu Magidalakamusu, ale tun be o musow ra, ani Yakuba fitini ni Zoze bamuso Mariyamu, ani Salome. ⁴¹ O musow le tun tugura

---

15:34 15.34 Nin kuma fora Zaburu 22.2. * **15:35** 15.35 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

Yesu kɔ, ka to ka a demε a ta baara ra, tuma min na a tun bε Galile. Muso caman wεrε fana tun tugura a kɔ ka taga Zeruzalem.

*O ka Yesu sutara
(Matiyu 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)*

⁴² Ayiwa, wulada tun sera; o lon tun kera Nenekirilon* nasigi ye. ⁴³ Yusufu Arimateka, ale tun kera kititigεbagaw ta jenkuru* mɔgɔsɔbε dɔ ye. A jigi tun bε Ala ta Masaya* nawagati kan. A k'a ja gbεleya ka taga Pilati fε, ka taga Yesu su daari a fε. ⁴⁴ Yesu sara jona cogo min na, o ka Pilati kabakoya. A ka sorasikuntigi wele ka na a jininka, ko ni a kera ko Yesu satuma mεenna. ⁴⁵ Sorasikuntigi k'a nafɔ a ye minkε, o tuma a sɔnna ko Yusufu ye taga Yesu su ta. ⁴⁶ Yusufu ka fanigbε dɔ san, ka Yesu su lajigi ka bɔ gbengbenyiri* ra, ka a kasanke, ka taga a su don kaburu dɔ kɔnɔ; o kaburu tun sogira farawo kɔnɔ. O kɔ, o ka kabakuruba dɔ kolonkolon ka o kε ka kaburu datugu. ⁴⁷ Mariyamu Magidalakamuso, ani Zoze bamuso Mariyamu, olugu tun bε Yesu su layɔrɔ flera.

16

*Mεlεke ka Yesu kunuko fɔ musow ye
(Matiyu 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)*

¹ Ayiwa, Nenekirilon* temenin kɔ, Mariyamu Magidalakamuso, ani Yakuba bamuso Mariyamu, ani Salome, olugu ka kasadiyanan dɔw san ko o bε taga o kε Yesu su kan. ² Lɔgɔkun

tere* folo, o musow wurira sogomada joona fe ka kaburu sira mina. ³ O tagato tun b'a fora jagon ye ko: «Jon le bena kabakuruba kolonkolon ka a bo kaburu da ra an ye?»

⁴ O nana o ja korota k'a ye ko kabakuruba kolonkolonna ka bo kaburu da ra ka ban, k'a soro a tun ka bon kosebe. ⁵ O donna kaburu konso; o ka kanbelen do siginin ye o kininboroyanfan fe. Deregejan gbeman do be a kan na. Musow ja tigera. ⁶ O kanbelen k'a fo o ye ko: «Aw kana siran. Yesu Nazaretika, min tun gbengbenna yiri ra, aw be o le yoropinina. A kununa ka bo saya ra, a te yan; aw ye a su layoro fe. ⁷ Aw ye taga a fo Piyeri ye, ani a ta karamogoden tow ye ko a be taga aw konso Galile. Aw bena a ye o yoro le ra i ko a tun k'a fo aw ye cogo min na.»

⁸ Ayiwa, musow bora kaburu konso, ka bori ka taga; o tun siranna fo o be yereyerere. O jatigekojugu fe o ma se ka foyi fo mogo si ye.

Yesu ka a yere yira Mariyamu Magidalaka ra (Matiyu 28.9-10; Yuhana 20.11-18)

[⁹ † Logokun tere folo Yesu kununa ka bo saya ra. O lon sogomada fe a ka a yere yira Mariyamu Magidalakamusu le ra folo, a tun ka jina wolonfla gben ka bo min na. ¹⁰ O muso le tagara o kibaroya fo Yesu nafemogow ye; a tagara a soro o bee panasisinin lo, o bee be kasira. ¹¹ O k'a men minke ko Yesu panaman lo, ko Mariyamu k'a ye, o ma la a ra fiyewu.

* **16:2** 16.2 Yahudiyaw ta logokun tere folo tun ye liyatilon ye.

† **16:9** 16.9 K'a damina hayan 9 ka taga a bla hayan 20, o kumaw te soro kitabu dow konso.

*Yesu ka a yeɛ yira a ta karamɔɔden fla ra
(Luka 24.13-35)*

¹² O kɔ fɛ, Yesu ka a yeɛ yira cogoya wɛɛ ra a ta karamɔɔden fla dugutagato ra. ¹³ O mɔɔɔ fla nana o kibaroya fɔ karamɔɔden toɔ ye, nka olugu belɛn ma la a ra.

*Yesu ka a yeɛ yira a ta karamɔɔden tan ni kelen na
(Matiyu 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kɛwalew 1.6-8)*

¹⁴ A laban na, ka karamɔɔden tan ni kelen lajennin to domuni na jɔɔɔn fɛ, Yesu ka a yeɛ yira o ra. A ka o mafiyɛnya o ta lanabariya ni o ta jusukungbɛlɛya kosɔn, sabu minw tun ka a kununin janaman ye ka na a fɔ o ye, o tun ma la olugu ta kuma ra. ¹⁵ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga dunupa fan bɛɛ ra, ka taga Kibaro Diman* waajuri kɛ mɔɔɔw bɛɛ ye. ¹⁶ Ni mɔɔɔ min lara a ra ka batize, o tigi bɛna kisi, nka ni mɔɔɔ min ma la a ra, Ala ta kiti bɛna bɛn o tigi kan.

¹⁷ «Ne bɛna seɔagaya min di lanabagaw ma, o tagamasiyɛnw flɛ nin ye: o bɛna jinaw gbɛn ka bɔ mɔɔɔw ra ne toɔɔ baraka ra, o bɛna kuma kan wɛɛw ra; ¹⁸ hali ni o ka sa mina, walama ni o ka minnifɛn do min, min bɛ se ka mɔɔɔ faga, o tena foyi kɛ o ra. O bɛna o boro la banabagatoɔw kan ka Ala daari ka o kɛnya.»

*Yesu kɔɔɔtara ka taga Ala fɛ
(Luka 24.50-53; Kɛwalew 1.9-11)*

¹⁹ Matigi Yesu ka o kumaw fɔ o ye ka ban minke, a kɔɔɔtara ka taga sankolo ra, ka

taga sigi Ala kininboroyanfan fε. ²⁰ Ayiwa, karamogodenw tagara waajuri ke yoro bee. Matigi Yesu tun be o deme o ta baaraw bee ra. O tun be tagamasiyen minw ke Matigi Yesu baraka ra, o tun be fanga di o ta waajuri ma k'a yira ko can lo.]

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8